

naša luč

1981

6

leto 30

slovenska pratika

BINKOŠTI

Binkošti so praznik svetega Duha, ki se je petdeset dni po veliki nedelji spustil v obliki gorečih jezikov nad zbrane Jezusove učence. Ti so v njegovi moči odšli iz zapahnjene izbe ven na ceste in trge v Jeruzalemu, kasneje pa v druga mesta in dežele in neustrašeno oznanjali Kristusa.

Sveti Duh v izbi v bogkovem kotu, v obliki goloba, je stalni spomin na Duha Razsvetljevalca, Posvečevalca in Tolažnika.

O binkoštih mislimo že od nekdaj tudi na birmo, to je na zakrament, po katerem so mladi kristjani sprejeti v občestvo polnovrednih vernikov. Včasih pri birni ni bilo toliko zunanjega blišča kakor danes, bilo pa je dosti notranje prazničnosti. Pri botrih je bilo glavno to, da so bili res kristjani: samo tako so bili lahko mladim vernikom zgled.

TELOVO

Četrtek po nedelji svete Trojice je praznik presvetega Rešnjega Telesa Telovo. Na ta dan slavi Cerkev spremenitev kruha v Kristusovo Telo, kot jo je Kristus uresničil prvič v četrtek pred svojo smrtjo. To dejanje, ki do konca sveta zagotavlja Kristusovo tudi telesno pričujoč-

nost na zemlji, je ne le vsebina vsake mašne daritve, marveč tudi središče katoliške vere sploh.

Značilno za Telovo je, da vzame duhovnik Evharistijo iz tabernaklja in jo v razkošnem sprevodu ponese na ulice in ceste, med polja in travnike. V bleščeči zlati monštranci, pod brokatnim vladarskim nebom, v spremstvu bander, godbe in pevcev, ob streljanju možnarjev in pušk, med zelenjem, cvetjem in gorečimi svečami nastopi Gospod v beli hostiji vsako leto svojo zmagoslavno pot. Telovska procesija je predvsem izpoved vere, slavje Evharistije in pričevanje za katoliško Cerkev.

KRES

Sonce je na svoji poti doseglo vrh. „O kresi se dan obesi.“ Poslej se dan spet krajša.

Karkoli je danes kresnih šeg, ki jim je v središču ogenj, vse izhajajo prav iz najstarejših, čarovnih odnosov človeka do narave: ko je prvotni preprosti človek spoznal, da začelnja dan spet pojemat, se je vsako leto znova zbal za svoj obstoj in je menil, da lahko s svojimi čarodejnimi sredstvi ohrani soncu moč.

Cerkev praznuje dan po kresu god sv. Janeza Krstnika, ki je rekel o Kristusu: „On mora rasti, jaz pa se manjšati.“ Tako je prevzel ta svetnik vrsto nalog, ki so bile včasih v zvezi s poganskim kresnim dnevom: Kristus, duhovno Sonce, naj bi rasel, nekdanje božanstvo, zemeljsko sonce, pa naj bi polagoma zamrlo.

O kresu zažigajo ivanjske ali šentjanževske kresove. Starodavno praznično vzdušje se še danes sprošča ob tem ognju — mladina prepeva in pleše, skače čez ogenj in strelja z možnarji.

Za kresni večer so svoje dni po vsem Slovenskem nabrali velike butare praproti, da so z njo nastlali po tleh, v veži, v hiši, pod posteljo,

pred pragom, po dvorišču in po hlevu. Vera je bila, da pride ponoči sv. Janez Krstnik k hiši in da na praproti počiva. S praprotjo vred so nastiljali tudi s kresnicami (marjetkami) in šentjanževimi rožami. Čarovno moč je imelo posebno praprotno seme: kdor ga je nevedoma nosil s seboj, je slišal, kaj se živina pogovarja.

VELIKI ŠMAREN

Veliki šmaren je eden največjih krščanskih praznikov: spominjamo se Marijine smrti in njenega vnebovzetja. Telo, ki je nosilo in rodilo samega Boga, ni smelo v zemlji zapasti.

Slovensko ljudstvo si je v pesniškem prividu po svoje predstavljalo Marijino smrt in njeno vnebovzetje.

*Petelinček lepo poje
od veselja nebeškega,
ker bo jutri velka maša,
ko bo Marija v nebesa šla.*

S seboj bo vzela zakonske može, „tam jih bode darovala z ljubim svetim Jožefom“, žene, „tam jih bode darovala z ljubo devico Marijo“, ledik fantiče, „tam jih bode darovala z lepim, zlatim pušeljcem“, ledik deklice, „tam jih bode darovala z lepim zlatim kranceljnom“, nazadnje pa

*tam za sabo bo peljala
vse nedolžne otročiče,
tam se bo ž njimi poigrala
sez rudečo jabelko.*

Zelo značilno je, da so bile bazilike v tistih krajih, od koder se je širilo krščanstvo med Slovence, vse posvečene Marijinemu vnebovzetju. Zato velja med slovenskim ljudstvom veliki šmaren za izredno velik praznik.

Na veliko mašo si je zmerom želel kmet lepo vreme. V Beli krajini in v Šaleški dolini si obetajo od nje ga lepo ozimno pšenico.

Tudi vinogradniki si želé isto: „Kadar vélikega šmarna sonce peče, tedaj dobro vino v sod poteče.“

Niko Kuret:

PRAZNIČNO LETO SLOVENCEV

Slika na naslovni strani:
V NARAVI

mesečnik
za slovence
na tujem

junij 1981

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir.
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deževnih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava »Naša luč«.

Uredništvo in uprava:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

V začetku maja je vatikanski radio poročal o KRITIKI JUGOSLOVANSKIH ŠKOFOV tamkajšnje državne oblasti. Škofje so se pritožili nad temile stvarmi:

- verni so v tamkajšnji družbi zapostavljeni;
- oblast pritiska na družine zaradi obiskovanja verouka;
- vera in Cerkev sta izključeni iz množičnih občil;
- pravice vernih občanov, ki iščejo versko pomoč v bolnicah ali ječah, so okrnjene;
- vojaški obvezniki ne morejo izpolnjevati verskih dolžnosti;
- pri gradnji cerkvà so še vedno težave.

V izjavi so škofje zavrnilo očitek, češ da imajo politične zahteve. Poudarili so tudi, da bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da bodo vernike ubranili pred ateizmom, ki je v jugoslovanski družbi načrtno prisoten.

o

Predsednik ZDA Reagan je imenoval sovjetskega atomskega fizika SAHAROVA „resničnega duhovnega junaka našega časa“ in rekel: „To je ruski domoljub v najboljšem pomenu besede, ker je spoznal, da veličina nekega naroda ni v militarizmu, marveč v ustvaritvi svobodne in pravične družbe v njegovi domovini.“

Saharov je pozval konec aprila znanstvenike, ki so se zbrali na mednarodnem kongresu v New Yorku, naj se zavzamejo za zatirane ljudi: „Pri tem ne gre za boj za oblast, za politiko, marveč za ohranitev miru in za tiste npravne vrednote, ki so se razvile z nastankom našega civiliziranega sveta.“

o

Zadnji čas je bilo čuti med zahodnonemškimi kristjani, zlasti evangelicani, glasove ZA RAZOROŽITEV in proti političnemu in vojaškemu ravnotežju med Zahodom in Vzhodom. Pri tem so se sklicevali na Jezusov govor na gori. Spregledali so zgodovinsko skušnjo, da je le skrb za takšno ravnotežje poroštvo varnosti in miru na svetu.

Proti tem glasovom sta nastopila tamkajšnja državni predsednik in kancler in s tem sprožila razpravljanje o vprašanju, kje so meje poseganja Cerkev v politiko. Na to vprašanje je odgovoril največji sodobni nemški teolog Rahner takole: „Tako kot vsak posameznik in vsaka družbena skupina ima tudi Cerkev pravico, da se oglasi k besedi pri vprašanjih tako imenovane politike. Kako daleč pri tem uvidi svojo nalogo in pristojnost, je vprašanje, na katero mora odgovoriti sama, ne pa drugi... Cerkev ima pravico in dolžnost, da pove o politiki svoje mnenje, da zavzema stališča, čeprav to morda ni všeč ne kristjanom samim, ne politikom. Le samokritično mora pri tem ravnati.“

Res je, da ne more biti Gospodov govor na gori navodilo za konkretno rešitev vprašanja o miru in razorožitvi. Res je pa tudi, da Gospodovo blagovanje tistih, ki delajo za mir, velja še danes.

POPIS PREBIVALSTVA V PRVI POLOVICI APRILA — Čeprav bodo zanesljivi podatki iz tega popisa znani šele drugo leto, pa so že sedaj na razpolago nekateri začasni podatki tega ljudskega štetja. Tako je bilo prvega aprila v Sloveniji 1.883.764 stalnih in 88.910 začasno prisotnih prebivalcev. V tujini je bilo 51.090 zdomcev s člani svojih družin. Pred desetimi leti je bilo v Sloveniji 1.727.137 stalnih in 60.108 začasnih prebivalcev. Letošnji popis je naštel 610.719 stanovanj, od tega 583.286 stalnih stanovanj. Povprečna slovenska družina ima torej 3,2 člana, kar je za 0,1 odstotek več kot pred desetimi leti. Ljubljana je ob popisu imela 253.061 stalnih in 23.007 začasnih prebivalcev. Maribor je imel 124.940 stalnih in 9918 začasnih

prebivalcev. Na tretjem mestu je Celje, ki je imelo 39.579 stalnih in 2928 začasnih prebivalcev. Novo mesto pa je po številu prebivalstva na osmem mestu s svojimi 19.330 stalnimi in 1516 začasnimi prebivalci.

ZANIMANJE ZA PLEMENSKO ŽIVINO IZ POMURJA RASTE — Doslej so mnogi jugoslovanski kupci v tujini kupovali kvalitetno plemensko živino. Odkar pa so pomurski rejci doživeli velik uspeh na mednarodnem kmetijskem sejmu v Veroni in osvojili tudi prvo mesto v Novem Sadu, je zanimanje domačih kupcev za pomursko živino zelo naraslo. Tako so samo na lanskem sejmu v Murski Soboti prodali 170 živali v druge republike, letos pa že okoli

300 brejih plemenskih živali. Do teh uspehov so prišli po večletnem strokovnem delu na področju selekcije. Pa tudi dejstvo, da pred sejmi za tuje kupce organizirajo sejem za domače rejce, ki na ta način lahko kupijo najboljšo živino, je prispevalo k uspehu pomurskih rejcev.

USNJARJI MORAJO UVOZITI KAR POLOVICO KOŽ — Za uvoz pa potrebujejo devizne dinarje, ki jih je letos manj na razpolago. Tako bo slovenski usnjarski industriji primanjkovalo 270 milijonov deviznih dinarjev. Do teh težav je prišlo zato, ker ta industrijska panoga premalo izvažava v dežele s trdo valuto. Zanimiv pa je podatek, da je usnjarska industrija v prvih treh mesecih letošnjega leta izvozila za 14 odstotkov

SV. LENART je središče Slovenskih goric. Leži na položni terasi nad pritoki Pesnice, med sadovnjaki, travniki, gozdovi in vinogradi.

več kot pa lansko leto v istem obdobju. Uvoz surovin pa se je v tem času zmanjšal za 20 odstotkov.

VIŠJA CESTNINA NA SLOVENSКИH AVTOCESTAH — Dosedanja cestnina ni pokrila vseh izdatkov za vzdrževanje cest in za odplačevanje posojil. Zato naj bi po novem kilometru vožnje z osebnimi vozili na odseku Ljubljana—Razdrto stal 90 par, na štajerskem odseku pa 61 par. Za tovornjake pa naj bi bila tarifa za 45 odstotkov višja. Obenem s podražitvijo pa so skrčili cestninske razrede od dosedanjih 13 na samo štiri razrede. Po novem bo moral voznik osebnega avtomobila plačati za vožnjo od Ljubljane do Razdrtega 50 dinarjev.

NARAVNA ZDRAVILIŠČA ZASLUŽILA 7,5 MILIJONA DOLARJEV — Ta devizni iztržek pa naj bi se letos povečal za 15 do 20 odstotkov. Že v prvem četrtletju se je v slovenskih zdraviliščih zdravilo 4300 tujih gostov. V maju pa so v Čatež, Radence, Rogaško Slatino in Laško že prišli prvi gostje iz Skandinavije. Pričakujejo pa tudi goste iz Zahodne Nemčije in Italije. Da bi uresničili vse načrte glede deviznega zaslužka, bodo v srednjeročnem obdobju povečali število hotelskih postelj. Poleg sedanjih 5000 postelj naj bi slovenska naravna zdravilišča dobila še 2000 postelj v hotelih A in B kategorije.

ZIMSKA POZEBA BO ZMANJŠALA DOHODEK VINOGRADNIKOV — Vinogradništvo, ki je v občinah Ormož, Ljutomer, Gornja Radgona in Lendava pomemben vir dohodka, je zaradi pozebe utrpelo veliko škodo. V teh občinah bodo morali obnoviti več sto hektarov vinogradov. Strokovnjaki zato računajo, da se vinogradništvo v tem delu Slovenije ne bo opomoglo vse do leta 1985, dohodek vinogradnikov pa bo v tem obdobju za polovico manjši. Na dlani je tudi, da bodo izgubili domači in tuji trg, ki ga bodo lahko le z velikimi naporji zopet osvojili.

OSKRBNINE V DOMOVIH UPOKOJENCEV SO NEUSKLAJENE — Razlika med mesečno oskrbnino v najdražjem in najcenejšem domu za upokojence je znašala letos 2285 dinarjev. Najdražje je v Celjskem domu, kjer morajo upokojenci plačati 200 din na dan. Toda že s prvim junijem se bo cena zvišala na 238 dinarjev. Najceneje pa je v Izoli, kjer stane dnevna oskrba 158,80 din. Seveda zmore le manjši del upokojencev plačati oskrbnino iz svojega žepa. Drugo mora plačati socialna služba pri občinski upravi ali pa svojci upokojencev.

*

BRASLOVČE — Letošnja zima je tudi v tem kraju močno poškodovala ceste. Zato so pred kratkim začeli s popraviljem in urejevanjem ceste Parížlje—Topovlje in z deli na križišču v Rakovljah. Obenem so začeli kopati jarek za vodovod pri Dobrovljah.

CELJE — Pred 35 leti je Avto moto društvo štel v svojih vrstah le 51 članov, v mestu pa je bilo registriranih le 150 avtomobilov. Danes pa je v društvu 7000 voznikov, število vozil pa je naraslo na 27.300. Društvo skrbi za šolanje novih voznikov, za raznovrstna vzgojna dela, za razvoj avto-moto športa in za pomoč v cestnih nesrečah. Na proslavi 35-letnice so prizadevnim članom podelili razna odlikovanja.

GORICA PRI SLIVNICI — Celjsko podjetje „Aurea“ je v tem manj razvitem kraju šentjurske občine odprlo svoj novi obrat, ki bo v začetku zaposloval 15 delavcev. Že čez nekaj mesecev pa bodo število zaposlenih podvojili. V obratu izdelujejo pokale in „otroški program“.

LITJA — Podjetje „Predilnica“ se je v zadnjem času močno usmerilo na tuje tržišče, kamor so v prvem četrtletju letošnjega leta izvozili za okoli 29 milijonov dinarjev raznih vrst preje. V primerjavi z lanskim le-

(dalje na strani 9)

Téma dvodnevnega seminarja (TEOLOŠKI TEČAJ se je vršil konec aprila v Ljubljani in Mariboru. — Op. NL) je privabila zares veliko število slovenskih duhovnikov. Pogovori po predavanjih (izmenjava izkušenj na terenu) so celó odkrivali, kako pogosto se morajo naši pastoralni delavci soočati s pogostnimi „žaljivimi, ranljivimi in bolečimi“ pojavi v naši družbeni stvarnosti, ki zlasti v mladem rodu ustvarjajo zmedo, ko se jim v popačenih oblikah prikazuje Cerkev v naši davni in nedavni preteklosti.

DRUŽINA, Ljubljana, 3. maj 81 / 1.

Živi pesem, ki se je porodila iz narodove duše, zato zapisuje Gabrijelčič v knjižico PRIMORSKA POJE 81 upravičeno težnjo Milana Kogoja, naj bi radijske oddaje prinašale predvsem izvirne pesmi: „In če bi se to pri nas zgodilo, dobimo najhitrejši stik s svetom... Ljubljanski radio je ostal tam, kjer je bil: najimenitnejša na njem je še vedno kukavica...“

DRUŽINA, Ljubljana, 26. apr. 81 / 3.

Nedavni teološki tečaj v Ljubljani je sklenil NADŠKOF ŠUŠTAR z besedami: „Temelj našega poslanstva je razodetje, to pa je ZA človeka, ZA njegovo počlovečenje in ZA njegovo osebno rast. Kakor ne bomo nikomur vsiljevali svojih stališč, prav tako tudi nihče nima pravice, da bi nas v tem našem poslanstvu oviral. Služiti Bogu in človeku in tako graditi tudi lepšo prihodnost — to je cilj našega poslanstva.“

DRUŽINA, Ljubljana, 3. maj 81.

razlomljeni kruh za novi svet

ob 42. svetovnem evharističnem kongresu

Od 16. do 23. julija se bo vršil v *Lurdu* 42. svetovni evharistični kongres. Zastopniki vseh katoliških dežel na svetu bodo tam razmišljali in molili pod geslom „JEZUS KRISTUS — RAZLOMLJENI KRUH ZA NOVI SVET“. Evharistično slavlje bo zadnje tri dni vodil papež.

Razmislimo ob tem dogodku, kako je Jezus postavil pri zadnji večerji evharistijo, kot nam o tem poroča evangelist Matej!

VELIKONOČNA VEČERJA

Na prvi dan opresnikov — pravzaprav en dan prej, kajti opresnike, nekvašeni kruh, so jedli Judje v petek — so pripravili učenci po Jezusovem naročilu velikonočno večerjo pri nekem človeku v Jeruzalemu: kupili so jagnje, jedi in pijačo, in pripravili posode.

„Moj čas je blizu,“ je rekel ob tem Jezus. Ne čas velikonočne večerje, ampak njegov čas. K velikonočni večerji so se zbrale vse izraelske družine v svojih hišah, to večerjo pa bo obhajal Jezus sam, v krogu dvanajsterih — v tuji hiši in brez tamkajšnje družine. Njegov čas ni vedno tu, marveč samo sedaj. To je čas, ko se bo zgodilo nekaj enkratnega in prvič. Ta čas je določil Oče, Jezus pa ve, da je sedaj tu.

Izraelska velikonočna večerja je bila spomin na božjo osvoboditev izvoljenega ljudstva iz egiptovske sužnosti. Ob tej osvoboditvi je Izrael nekako dozorel v narod. Velikonočna večerja je bila spominska večerja: vsako leto znova je ponavzočevala božje odrešensko delovanje v izvoljenem narodu.

v četrtek zvečer je bil Jezus z dvanajsterimi pri mizi. Večerja se je skladala z izraelsko velikonočno večerjo: vse je bilo bolj slovesno pripravljeno, jedi so si sledile po določeni vrsti, kot glavno jed so jedli

jagnje, vmes je govoril hišni gospodar in vsi prisotni so molili. Tako je storil tudi Jezus s svojimi tisti večer.

POSVEČENI KRUH

Nekako sredi večerje je vzel Jezus kruh, zmolil nad njim blagoslov, kruh razlomil na koščke, te razdal učencem in rekel: „Vzemite in jejte, to je moje telo.“ Šlo je torej za poseben „kruh“, za njegovo lastno telo, kot je iz njegovih besed povsem nedvoumno.

Kot se zdi ta beseda tistemu, ki jo prvič sliši, čudna in skrivnostna, tako ostaja nekomu, ki jo vse življenje premišlja, nič manj težka. Pri tem je razum „pametnih“ in „modrih“ že vnaprej obsojen na brodom — malim in preprostim je pa tudi to razodeto: razumejo, da gre tu za neki dar, ki je večji kot vse druge jedi, da Jezus podarja sam sebe na tako notranji način, da si česa globljega, bolj notranjega ni moč predstavljati. V slehernem človeku je želja, da bi bil čisto nekje v svoji sredi deležen božjega življenja, da bi ga v telesni obliki sprejel vase. To željo je izpolnil Jezus z evharistijo.

Izvoljeno ljudstvo je Bog izpeljal iz Egipta in hranil duhovno s svojo besedo, telesno pa z jerebicami, mano in vodo iz skale, ki mu jih je na čudežen način preskrbel. Apostol Pavel vidi v tem predpodobo za božjo hrano novozaveznega ljudst-

kvas zemlje

● K pomoči in nasvetu PO TELEFONU, po katerem odgovarjajo tako katoliški kot evangeličanski duhovniki, se zateka vedno več politikov in diplomatov v zahodnonemškem glavnem mestu Bonnu: pogosto se znajdejo v zakonskih težavah, nesporazumih z otroki in trenjih z okolico. Tudi nemški učitelji vedno pogo-

stejo kličejo duhovnika ali psihologa, ker doživljajo v šoli duševne pretrese, spore ali nerazumevanja, spričo katerih so nemočni.

● SLOVENSKI MOLITVENIK je izšel v svoji drugi, popravljeni izdaji. Primeren je za darilo prvoobhajancem in birmancem. Naročite ga lahko na naslovu: ZVON, Resljeva cesta 10, 61000 Ljubljana.

● V ALBANIJI je začela partijska oblast katoličane še močneje preganjati in zapirati kot

doslej. Albanija se je 1967 uradno oklicala za „prvo ateistično državo na svetu“. Že od 1957 je najstrožje prepovedana kakršna koli verska dejavnost. Posebno stroge kazni so sedaj uvedli za tiste kristjane, ki se skrivaj zbirajo in imajo doma versko berivo ali nabožne predmete. Vseh 2000 albanskih cerkva in džamij je porušeni ali preurejeni v restavracije, skladišča, športne dvorane itd. Albanski katoličani se kljub poostrenim partijskim ukrepom skrivaj sestajajo po domovih k molitvenim srečanjem ali zakramentom. Mnogi mladi Albanci pa ne vedo o veri ničesar več.

va, ki mu Gospod streže neprestano z dvojno mizo: z mizo božje besede in z mizo božjega kruha.

Njegovo ljudstvo ne sme čutiti pomanjkanja: stalno mu mora biti na voljo preobilna življenjska moč, ki je v Bogu. Božji kruh mora biti dan za trajno. In ne le posameznikom, marveč celotnemu ljudstvu, da bo vedno znova doživljalo duhovno povezanost in skupnost s svojim Gospodom. Ker prejemajo člani tega ljudstva isti božji kruh, postajajo, če ga prejemajo, tudi med seboj eno.

KELIH S KRVJO

Malo kasneje med večerjo je vzel Jezus v roke kelih; ta se je pri Judih imenoval „kelih blagoslova“ in gostje so si ga podajali iz rok v roke. Zmolil je nad njim predpisano molitev in ga dal naprej, da bodo iz njega pili. A tudi v tem kelihu je po Jezusovih besedah nekaj novega, posebna pijača. V navideznem vinu v kelihu naj apostoli prepoznajo njegovo kri. „Vsi pijte iz njega. To je namreč moja kri, kri zaveze, ki bo za neštete prelita v odpuščanje grehov.“

Gospod imenuje kri v kelihu kri zaveze. To je moč razumeti le, če imamo pred očmi prvo zavezo, ki jo je Bog sklenil z Izraelci. Ob vznožju Sinajske gore je dal Mojzes zaklati daritvene živali; z njihovo krvjo je

bila zapečaten zaveza, pogodba: če bo Izrael imel Boga za edinega Gospoda, ga bo on posebno varoval in blagoslavljal. Bog je dal to

ponudbo svojemu ljudstvu svobodno, Izrael jo je svobodno sprejel.

Tudi Jezusova kri je kri zaveze.

(dalje na strani 35)

● *Tisoči KMETOV v severovzhodni BRAZILJI, ki jih je prizadela dolgotrajna suša in jim je zato preti smrt od lakote, so vdrli v skladišča s hrano in trgovine, da so si priskrbeli najnujnejšo hrano. Kardinal Lorscheider je označil to dejanje za „zakonito pravico“. Za izjava je odnose med brazilsko vlado in Cerkvijo še poslabšala.*

● *TEMELJNA OBČESTVA — so male krščanske skupnosti — so po mnenju francoskega teologa Mossanda prava prihodnost Cerkve. Ta občestva nastajajo samodejavno. Pri njihovih sre-*

čanjih je v ospredju reševanje osebnih skrbi, šele nato verska vprašanja. Mnogo Francozov išče stika s temi skupinami, ker hočejo dejavnejše sodelovati pri verskem in cerkvenem življenju. Ta občestva bodo brez dvoma poživila versko življenje v deželi.

● *„Položaj V UGANDI,“ je povedal kampalski nadškof Nsubuga, „je katastrofalen. Brez Cerkve ni pravega življenja. Ta je ustanovila posebno mrežo, ki pravično deli iz inozemstva prihajajoče blago. Brez pomoči iz tujine bo naša izčrpana dežela izumrla. Zlasti pa skuša Cerkev*

občane dvigniti navno. Ljudje, predvsem mladi, ne cenijo nravnih vrednot. Prostitucija in zločini so v razcvetu. Ni zdravil, ni hrane, ni šolskih knjig, ceste so razdrte.“

● *DUNAJSKO BOGOSLOVJE je pred kratkim povabilo vse študente, ki se zanimajo za duhovniški poklic, naj si od blizu ogledajo bogoslovčevo življenje. Neki duhovnik jim je govoril o duhovniškem poklicu in življenju v semenišču, novomašnik o svoji življenjski poti, razkazali so jim semeniške prostore in sprejel jih je dunajski pomožni škof.*

gotovo vas
zanima,
kako se imajo
naši rojaki
po Evropi

slovinci v zr nemčiji

● So to zdomci ali izseljenci? In kaj so pretežno po poklicu?

Večina naših rojakov so zdomci, ki se bodo prej ali slej vrnili domov. Nekaj je tudi političnih emigrantov, še več pa takih rojakov, ki so sprejeli nemško državljanstvo in bodo ostali tu.

Prva leta po prihodu v Nemčijo so naši ljudje morali sprejeti vsako ponudeno delo, v Porurju so na primer morali vsi v rudnike. Sčasom pa so se oprijeli drugih poklicev in so danes zaposleni v najrazličnejših panogah. Žensk je veliko v gostinstvu, pa tudi v tovarnah. Moški delajo praktično v vseh poklicih; še

Po cenitvah — točnih statistik o SLOVENCIH V NEMČIJI nikoli ni bilo — je Slovencev v Nemčiji približno 40.000. Mislim na delavce in delavke z njih družinami.

Slovinci so bili od jugoslovanskih republik med prvimi, ki so po letu 1960 — po množičnih ilegalnih pobegih dve, tri leta prej — s potnimi listi začeli pri-

najmanj je inteligence. Vsi so se znašli in napredovali v poklicnem in materialnem pogledu.

● Vaša dušnopastirska mreža in glavne prireditve?

Med slovenskimi rojaki je v Nemčiji trenutno 15 duhovnikov, eden je že upokojen. Je še nekaj drugih slovenskih duhovnikov, ki pa delajo na nemških župnijah.

V glavnem je poskrbljeno za vsa območja, vendar so nekateri rojaki še vedno zelo oddaljeni od dušnopastirskih središč; to velja zlasti za severno Nemčijo. Imamo primere, kjer zaradi razpršenosti rojakov oskrbuje ozemlje treh nemških škofij en sam slovenski duhovnik. So pa tudi primeri, da delajo trije slovenski duhovniki na področju ene same nemške škofije.

Duhovniki se vsako leto povezujejo med seboj predvsem na večdnevnih spomladanskih in jesenskih zborovanjih. Rojake skušamo povezovati in jim nuditi versko in narodno domačnost z različnimi prireditvami: največja je vsakoletno binško srečanje, ki se ga udeležijo po nekaj tisoč zdomcev. Binško srečanja so se začela v južni Nemčiji, sedaj pa se vršijo redno tako na južnem kot na severnem nemškem področju. Ta srečanja so postala tradicionalna vez naših rojakov. Iz Nemčije so se razširila tudi po drugih državah.

Poleg te največje slovenske prireditve organizirajo naši duhovniki vsako leto neštete druge: vinske trgatve, martinovanja, miklavževanja, božičnice, igre, pustovanja, materinske dneve, prvomajske prireditve, romanja, izlete in še kaj.

hajati na delo v Nemčijo. Prav tako so zadnja leta spet prvi, ki se za stalno vračajo domov. Vračanje bi verjetno bilo hitrejše, ko bi bil položaj v domovini stabilnejši.

Slovencev z družinami je veliko v Porurju, močna naselitelvena območja pa so še Frankfurt, Stuttgart, München itd.

● Kako ste povezani s Cerkvijo v domovini?

Najprej tako, da prihajajo iz nje izseljenski duhovniki v dušno pastirstvo med naše rojake. Dolga leta ni mogel iz domovine noben duhovnik, šele 1970 so prišli med nas prvi trije.

Za to so poskrbeli slovenski škofje, ki nas redno obiskujejo: prihajajo na naša zborovanja, birmovanja, prva obhajila in druge cerkvene slovesnosti.

Brez te osnovne povezanosti s slovensko Cerkvijo v domovini bi naše delo v Nemčiji sploh ne bilo možno.

Iz domovine dobivamo tudi versko časopisje in berivo in ga širimo med rojaki.

Morda še nekaj o naših odnosih z Nemško Cerkvijo, čeprav zadevno vprašanje ni bilo postavljeno. Mislim, da je nemška Cerkev ena prvih v Evropi, ki je vsaj približno razume la probleme tujih delavcev na svojem območju. Gotovo ni rešeno vse idealno, a pomoč, ki nam jo nudi nemška Cerkev, tako duhovno kot tvorno, je lahko za zgled drugim Cerkvam v zahodni Evropi.

● Pa ohranjanje vere in slovenstva med našimi delavci v Nemčiji?

Težko bi v eni sapi govoril o teh dveh tako različnih, čeprav še vedno pogosto povezanih stvarnostih našega človeka na tujem.

Nas, duhovnikov, prva in osnovna dolžnost je ohranjanje in poglobljanje vere v rojakih. To skušamo doseči tako, da jim redno nudimo dovolj priložnosti za prejemanje sakramentov: redna nedeljska maša (na več kot 50 krajih), pridiganje, spovedovanje, prva obhajila in birmo, čim lepše obhajanje porok, vse to naj vero ohranja, pogloblja in množi.

Veliko vlogo pri ohranjanju in poglobljanju vernosti igra mesečnik Naša luč. Kamor slovenski izseljenski duhovnik zaradi razdalj in prezaposlenosti le redko pride, tja redno prihaja Naša luč. Našim rojakom govori o veri in življenju iz vere, obenem pa goji slovensko in demokratično zavest, saj vsak mesec prinaša tudi donornamerna, a

kritična, poročila o dogajanju doma, v zamejstvu in zdomstvu.

Prav posebna in nenadomestljiva vrednota so po raznih krajih Nemčije naše sobotne šole: nekaj sto slovenskih otrok redno vsak teden pije slovensko narodno zavest iz pristnih slovenskih virov.

Naše socialne delavke in sestre so nam v veliko pomoč. Brez njih si našega dela v Nemčiji ni možno več misliti.

● In težave? Kje so ovire Vašega dela?

So najprej take, ki jih pač moramo sprejeti — iz preprostega razloga, ker se ne dajo odstraniti. O njih so govorili moji prijatelji iz drugih evropskih držav v prejšnjih intervjujih v Naši luči. Veljajo bolj ali manj tudi za Nemčijo, zlasti na primer nevarnosti, ki grozijo zakonskemu in družinskemu življenju v tujini.

So pa tudi take, ki so popolnoma nepotrebne, škodljive in odveč! Naj omenim le eno: najrazličnejše oblike nagajanja slovenskim izseljenkim duhovnikom in pa izkrivljeno poročanje o njihovem delovanju. Naj bi se odgovorni že vendar zavedli, da s takšno prakso škodijo končno le sebi!

● Kaj pa uspehi in veselja?

Na to vprašanje naj odgovorim z resnično anekdoto:

Bilo je pred leti. Na slovenski družabni — ne verski — prireditvi je preprost slovenski človek, možakar srednjih let, stopil k našemu duhovniku, ga potrepljal po rami in rekel: „Gospod župnik, ali ni naša vera lepa?“

Glejte, veselim se s svojimi kolegi po Nemčiji, kadar vidimo in slišimo, da naše duhovniško delo slovenskega človeka na tujem dviga, mu vliiva korajžo in zaupanje, da spoznava ne samo resničnost, temveč tudi lepoto svojega verovanja — pa čeprav prek „pozemeljskih“ resničnosti...

● Kako bo v prihodnosti? Imate načrte?

Duhovniško delo med Slovenci v Nemčiji bo potrebno še dolga leta — to naj bo povedano nekaterim

domačim in tujim dvomljivcem! Izkušnje so pokazale, da je obhajanje in prejemanje zakramentov — ta stalna oblika vsakega pristnega dušnopastirskega dela — najbolj uspešno v materinem jeziku. Ko bodo naši ljudje že zdavnaj obvladali nemščino, bodo vendar izražali svojo povezanost z Bogom še vedno v domačem jeziku. Sicer razume Bog v Nemčiji tudi nemško, a verni slovenski človek ga bo še naprej najlažje nagovarjal po slovensko...

● Še nekaj misli o Nemčiji iz MEDNARODNEGA BONTONA (Ljubljana 1966):

Ne pričakujte od Nemcev, da bi se bili pripravljene obtoževati na zgodovinskem ali na nravnem področju. Gre samo za vprašanje (neprijetne) usodnosti.

Obsojajte kakor koli prejšnje nemške poglavarje, vendar si dobro zapomnite: Nemci zdaj zatrjujejo, da nikdar niso bili „naci“. Vaš sobesednik ne samo da ni bil „naci“, bil je celo „anti“ v svojih samotnih trenutkih... Poleg tega vaš sobesednik ni hotel biti „naci“; celo če je bil zapeljan, je bil žrtev stvarnosti. Preprosto.

Če si hočete dokončno pridobiti njihovo naklonjenost, tedaj ne oklevajte in govorite o „Evropi“. Bodite „Evropejec“!

Tako. In zdaj se boste lahko brez bojazni gibali v družbi, ki je v glavnem taka kot povsod drugod, z istimi navadami kot drugod, le z malo več formalizma in togosti. Sicer niste dolžni posnemati strogega pozdrava ali tleskanja petà svojih gostiteljev, toda — ko se obračate na Nemca — nikdar ne pozabite na njegov naziv: Nemcem je mnogo do nazivov, ravno toliko kot nekaterim do travok, s katerimi se krasijo gumbnice...

Pri telefonu ne izgublajte časa z vljudnostmi! Če telefonirate poslovno, pojdite naravnost k cilju! Ljubeznivi in prefinjeni pogovori dražijo nemškega poslovnega človeka, čeprav je izobražen. Ko dvignete slušalko, zadostuje, če glasno in kratko izrečete svoje ime, brez „halo“ in brez „dober dan“. Kajti to je *sachlich* (stvarno) — beseda, ki hkrati izraža zmernost, jedrnatost, odkritosrčnost in nepotrebnost

DR. JANEZ ZDEŠAR, delegat slovenskih izseljenških duhovnikov v Nemčiji, je bil rojen 19. maja 1926 v Ljubljani. Gimnazijo je obiskoval in se skozi vojna leta prebijal v Ljubljani in Sloveniji, poveljnik pa začel v Avstriji, v Lienzu, kjer je maturiral. Od 1946 do 1955 je v Rimu študiral filozofijo in teologijo, 1952 je bil tam posvečen za duhovnika. Leta 1956 je bil krajš dobo v Franciji, nato dobri dve leti kaplan na avstrijskem Koroškem. Junija 1958 ga je škof dr. Gregorij Rožman poslal za izseljenškega duhovnika v Nemčijo. Prva tri leta je deloval v Porurju, od leta 1961 pa živi v Münchnu.

okraskov. Ni pa „stvarno“ — na primer — razpravljanje o poslovnih zadevah med kosilom, med hruškami in sirom. Pomislili bodo, da ste sumljiv preračunljivec in da hočete svojega nasprotnika uspavati.

Nasprotno pa vas bodo po sklenjenih kupčiji kaj kmalu povabili na dobro „požrtijo“. Pridite torej z utrenjenim želodcem, pripravljene na vse, kajti najbolj pogosto vam bodo ponudili konjak namesto aperitiva. Pripravljene bodite tudi na običajni obred „Prosit“ (na zdravje). Nikdar ne smete piti, dokler ni vaš gostitelj trčil z vami.

buditeljica duha

Pravijo, da umirajoči vojaki vedno znova kličejo mater. Pravijo tudi, da izseljenci, ki so že dolga leta govorili samo tuj jezik, na smrtni postelji nenadoma spregovorijo v materinem jeziku — govoriči svoje matere, kajti rojstvo in smrt sta dva največja dogodka v človeškem življenju. K njima spada mati: pri rojstvu in smrti, v smrti pa prihaja iz njene govorice tolažilna, pomirjujoč nadih, kakor nekoč iz njenih rok.

V skupni govorici sta mati in otrok osvojila sredstvo, ki odpira vrata k zakladom duha: k molitvi, povestim in pravljicam, k pesmim, k podobam in sploh k čudesos sveta. Zato je treba vsako mater, ki se zadovolji, da je samo „telesna“ mati, pomilovati: samo sebe oropa velike možnosti in velike sreče: postala bi lahko buditeljica duha.

Mati razlaga svojemu otroku — recimo — jaslice: Marija, Jožef in božji Otrok, ki je prišel iz nebes, da odreši nas ljudi. Kako se otroku pri tem bleščijo oči! Kako se mu nekaj odpre! Kako iz tega zunanega sveta, tehle jaslic prihaja nekaj v njegovo dušo in tam postaja znamenje božje ljubezni. Otroci „razumejo“, sprejemajo Boga in njegovo ljubezen v svoje srce. Mati je zgradila most med človeškim in božjim srcem.

Česa vsega otrok ne vidi in ne vpraša! Toda žal, koliko mater pri tem vpraševanju otrok odpove! Veliko dela je z odgovarjanjem, to je res. A za otroka so odgovori vedno nova doživetja.

Ernest Ell:
MODRI STARŠI —
SREČNI OTROCI

slovenska cerkev

Le trije posnetki o praznovanju letošnje VELIKE NOČI v Sloveniji:

V Radečah so po trinajstih letih spet uvedli vstajensko procesijo: množica vernikov z banderi, svečami, v narodnih nošah, ob pritrkovanju — podživiljali so nekdanje čase. — V mestni župnijski cerkvi v Ptujju so na cvetno nedeljo postavili ob oltarju devetmetski presmec (butaro). Velika noč je bila ena sama hvalnica: zborovsko petje pri maši je spremljal 20-članski orkester. — V Sori se je zbralo na veliko noč ob štirih zjutraj k vstajenju nad tisoč ljudi. Od cerkve se je vila procesija z lučkami po kilometer dolgi poti med petjem, molitvijo in pritrkovanjem. Okna hiš so bila razsvetljena z lučkami in okrašena s cvetjem. Med mašo je pel zbor, igrale orgle in instrumenti. Farani pravijo, da v Sloveniji vstane Jezus najprej v Sori.

●

Človek našega časa se je obdal z IZKUSTVI, ki ga usmerjajo k zemeljskim resničnostim. Otipljive vrednote so na vrhu njegove lestvice, zato le s težavo dviga oči k tistim duhovnim vrednotam, ki niso predmet njegovega neposrednega izkustva. Prav tu tičijo najbrž tudi razlogi, da se je prvotna gorečnost pri mnogih kristjanih ohladila in niso več sposobni opravljati vloge soli in luči... Neposredno, razmišljajoče in svobodno sprejemanje božje resnice daje zadnji temelj naši krščanski zrelosti. Kristjan ne sme biti kot otrok, ki zanj mislijo drugi in ki mu življenje teče po strugah, ki so jih izkopali drugi. Stati mora na svojih nogah, misliti s svojo glavo in si končno v svobodi graditi svoje dni na temelju globokega doživljanja osebne povezave z Bogom. (Po Družini)

●

O odnosu kristjana do VERSKEGA TISKA je zapisala ljubljanska Družina (81/1) med drugim tole:

Za človeka, ki ima primerne kvalifikacije za poklic, ki ga opravlja, bi kaj kmalu rekli, da je malo čez les, ko bi se hvalil, da ni, odkar je dobil zadnje šolsko spričevalo, pogledal v nobeno knjigo več. Žal je med kristjani mnogo takih, ki so svoje versko poglobljanje sklenili ob koncu osnovne šole ali že prej. Njihova človeška in poklicna rast se je nadaljevala in se še nadaljuje, v verskem pogledu pa so ostali na ravni osnovnošolcev. Ni čudno, če se tako slabotno utemeljena vera zruši ob vsakem resnejšem razumskem soočenju z drugačnimi pogledi na svet. Sodobni kristjan potrebuje versko poglobljanje in versko informacijo, sicer je v nevarnosti njegovo krščanstvo. Prav kakor bi pomanjkanje kruha ogrozilo njegovo telesno življenje.

tom se je izvoz povečal za 7 odstotkov.

LJUBLJANA — Društvo slovenskih skladateljev je najzaslužnejšemu izvajalcu slovenskih glasbenih del, Igorju Ozimu, podelilo nagrado za njegove umetniške dosežke. Preko radia, gramofonskih plošč, s koncerti in svojo pedagoško dejavnostjo je ta umetnik posredoval slovenska glasbena dela ne samo domačemu občinstvu, temveč tudi širši evropski javnosti.

LJUBLJANA — „Inex Adria“ praznuje letos 20-letnico uspešnega delovanja. S svojimi delovnimi dosežki so zadovoljni, saj njihovo podjetje sodi prav v vrh seznama čarterskih prevoznikov v Evropi. Lansko leto je sedem letal tipa DC 9 prepeljalo skoraj milijon potnikov in tisoč ton tovara. Letos pa se bo sinjim krilom slovenskega letalstva pridružilo troje letal DC 9 super 80, ki imajo po 165 sedežev.

LJUBEČNA — Na avtomobilskih postajališčih so postavili lične ute, kjer bodo čakajoči potniki na varnem tudi v slabem vremenu. Do konca leta pa bodo asfaltirali tudi izogibalščiča za avtobuse.

LJUTOMER — „Teden čiščenja“ je pomladil in olepšal zunanjo podobo tega mesta. Največjo skrb so posvetili cestam, pločnikom, zelenicam in parkom, drevoredom ter prostorom okoli stanovanjskih blokov. Preuredili so tudi nekatere stavbe v središču mesta.

MARIBOR — Štirje zbori s Koroškega so se v Unionski dvorani predstavili številnemu občinstvu z bogatim izborom koroške ljudske pesmi. Koncerta pod naslovom „Rož — Podjuna — Zilja“ so se udeležili tudi predstavniki avstrijskega konzulata v Ljubljani.

MARIBOR — Podjetje „Jeklotehna“ je v Bohovi pri Mariboru odprlo skladiščno-prodajni center, ki bo oskrboval vso severovzhodno Slove-

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

SLOVENSKA CERKEV BI MORALA BOLJ ZAVESTNO IN ODLOČNO STATI NA STRANI SVOBODE ZATO, KER JE SVOBODA OD BOGA. KO BRANI SVOBODO, BRANI BOŽJO PRAVICO.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

DRUŽINA:

IZJAVA ŠKOFOVSKE KONFERENCE JUGOSLAVIJE

Katoliški škofje, zbrani na rednem pomladanskem zasedanju ŠKJ v Zagrebu od 28. do 30. aprila 1981, dajemo ob izjavah nekaterih predstavnikov družbenih forumov in sredstev javnega obveščanja v zadnjem času v zvezi z delovanjem katoliške Cerkve v Jugoslaviji za javnost naslednjo soglasno izjavo:

1. Ob opravljanju svoje škofovske službe si prizadevamo za spoštovanje in ljubezen do tistih oseb, ki drugače mislijo in delajo kakor mi, ne moremo pa biti ravnodušni do resnice in do tega, kar je dobro. Nenehno se zavedamo, da svojsko poslanstvo Cerkve ni politično, pač pa religiozne narave, tj. posvečeno širjenju božjega kraljestva in zveličanju duš. Mi ljubimo svoje narode, ki jim pripadamo, in smo lojalni do zakonite oblasti, zavračamo pa odločno očitek, da imamo kakršne koli zahleve politične narave ali želje po privilegijih v družbi. Noben škof pa se ne more odreči pravici do neoviranega opravljanja svojega verskega poslanstva in prav tako se tudi ne more odreči dolžnosti, da izreče moralno sodbo, kadar to zahtevajo temeljne pravice človekove osebe ali zveličanje duš.

2. Obžalujemo pa, da tu in tam napačno razlagajo naše versko delovanje, ki ima svoje temelje v božjih zakonih. Naše poslanstvo je v tem, da opozarjamo na kršenje pravic, kadar so verniki in prakti zapostavljeni. Poudarjamo, da bi izdali svoje škofovsko poslanstvo, če ne bi z vsemi dovoljenimi sredstvi opozarjali in branili naših vernikov pred ateizacijo, ki se v naši družbi načrtno izvaja.

3. Ustava in zakon zagotavljata verske svoboščine, kakršne so na primer: svobodni stiki s Svetim sedežem, svobodno imenovanje škofov in nameščanje duhovnikov ter drugih cerkvenih uslužbencev; svoboda evangelizacije in katehizacije, svoboda verskega tiska.

Vendar pa so nekatere od teh in druge svoboščine v praksi občutno omejene, npr.: zapostavljanje vernikov v družbi in v javnem življenju; pri-

tisk na starše in mladino zaradi obiskovanja verouka; izključevanje vere in Cerkev iz sredstev javnega obveščanja; omejevanje verskih pravic vernikom v nekaterih bolnišnicah, v nekaterih družbenih domovih in v zaporih, kadar ti želijo in prosijo za pomoč duhovnika; verni vojaki ne morejo opravljati svojih verskih dolžnosti; težave pri gradnji novih cerkvenih objektov.

4. Ob primeru kardinala Alojzija Stepinca izjavljamo, da smo priče spontanega spoštovanja, ki se stalno razodeva na njegovem grobu. Upamo, da bo vrhovna Cerkev nekega dne izrekla svojo sodbo o tem spoštovanju in o osebnosti kardinala Stepinca, ko bo objektivno raziskala vsa pričevanja.

5. Katoliška Cerkev v Jugoslaviji opravlja svoje poslanstvo v moči Kristusovega nauka v popolnem soglasju s Svetim sedežem in v trdni ednosti in sodelovanju škofov in vseh krajevnih Cerkev naših narodov.

V duhu drugega vatikanskega cerkvenega zbora je naša Cerkev pripravljena sodelovati z drugimi Cerkvami, verskimi skupnostmi in z našo družbo v službi človeka na temelju enakopravnosti, medsebojnega razumevanja in spoštovanja. Želimo si mirno in pravično sožitje z vsemi državljani. Menimo, da sodi med temeljne državljanske pravice javna obramba na javne obtožbe, v iskanju rešitve spornih vprašanj pa iskren, odprt in svoboden dialog.

V Zagrebu, 30. aprila 1981.

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE

DRUŽINA, Ljubljana, 10. maj 81/3.

DRUŽINA:

POPAČENA PODOBA VERE IN CERKVE

Na dvodnevem seminarju v Mariboru in Ljubljani, ki se ga je udeležilo blizu 450 slovenskih duhovnikov in katehistinj, je zbudilo največ pozornosti predavanje *Zgodovina Cerkev v šolskih učbenikih*, ki ga je imel prof. dr. Franc Perko.

Predavatelj je dokumentiral podajanje zgodovine Cerkev v šolskih učbenikih zgodovine za osemletko in srednje šole. V naših učbenikih, je ugotovil profesor Perko, se vera in Cerkev prikazujeta kot družbeno negativna dejavnika. Le redko je priznana Cerkvi pozitivna vloga, pa še takrat z določenimi omejitvami.

Ker ima negativno prikazovanje vloge vere in Cerkev v zgodovini velik vpliv na mlade ljudi pri nas, se je prof. Perko ustavil tudi pri vprašanju, kaj storiti, da bi mlademu vernemu človeku pomagali oblikovati objektivnejšo podobo zgodovine Cerkev. Priznati moramo mnoge pozitivne strani marksističnega pristopa k zgodovini, hkrati pa opozoriti tudi na njegove pomanjkljivosti.

Na zgodovino lahko gledamo z različnih vidikov, v ozadju te različnosti pa je različno gledanje na človeka. Drugače ocenjuje zgodovino tisti, ki vidi v človeku le njegovo zemeljsko razsežnost, drugače tisti, ki upošteva tudi njegovo nadnaravno razsežnost. Pri ugotavljanju zgodovinske resnice je torej važna resnica o človeku. Naša naloga je, da mladim nakažemo tudi bogoslovno razlago zgodovine, ki je veliko globlja kot marksistična: človeka presoja v njegovi nadnaravni razsežnosti in odrešenjski poklicanosti. V tem se pokaže prava bivanjska vrednota vere in Cerkev.

Družina, Ljubljana, 3. maj 81/4.

nijo. V tem sodobnem skladišču bodo na dan pretovorili do 500 ton blaga.

MARIBOR — Naselje Pobrežje je letos spomladi dobilo novo osnovno šolo, ki je naj sodobneje urejena v vsej mariborski občini. Šola, ki se imenuje „Borci za severno mejo“, je stala 100 milijonov dinarjev, v njej je 27 učilnic in kabinetov, jedilnica s kuhinjo, knjižnica, velika in mala telovadnica in upravni prostori. Na plošči na steni šole pa je upodobljenih petnajst borcev za severno mejo, sredi med njimi general Maister na konju.

MARIBOR — Cena za vodo, kanalščino in odvoz smeti se je povečala za 31 odstotkov. Kubični meter vode bo stal odslej 6,30 dinarjev, kanalščina pa je od stare cene 1,6 dinarja poskočila na 2,1 dinarja za kubični meter. V škripcih so tudi pri podjetju „Snaga“, ki ima zaradi povečanih cen za gorivo že 600.000 din izgube. Zato bodo morala gospodinjstva plačevati 0,97 dinarja za odvoz kvadratnega metra smeti.

MARIBOR — Ker nekatere prodajalne kruha in peciva ne pokrivajo stroškov poslovanja, so se v podjetju „Intes“ odločili, da jih s 1. junijem zapro. Pravijo pa, da se s tem ukrepom oskrba s kruhom ne bo poslabšala, saj so nedaleč od teh prodajalnih druge trgovine, ki so tudi že doslej prodajale kruh in pecivo.

MARIBOR — V prostorih nekdanje židovske sinagoge so ob pomoči Zveze kulturnih organizacij uredili novo likovno razstavišče. Po mnenju mariborskega župana je to novo razstavišče prvi korak k trajni načrtni obnovi starega Maribora. V novem razstavišču so že odprli razstavo z naslovom „Maribor v likovni podobi“.

MURSKA SOBOTA — „Agromer-
kur“, ki je postal pomemben dobavitelj piščančjega mesa, je poslal v lanskem letu na slovenski trg, pa tudi v Bosno in Makedonijo pet ti-

soč ton tega mesa. Kljub temu pa niso zadovoljni s finančnim poslovanjem, saj so zaradi poenotenih cen na jugoslovanskem tržišču „pridelali“ v letošnjem prvem četrtletju kar 5,72 milijona dinarjev izgube.

MULJAVA — V spomin na 100-letnico smrti Josipa Jurčiča so v Kulturnem domu priredili srečanje slavističnih strokovnjakov. Zvečer pa so predstavili nekdanje amaterske igralkice, ki so igrali desete brate in Krjavlje.

NOVO MESTO — Tovarna zdravil „Krka“ praznuje letos 25-letnico uspešnega poslovanja. V počastitev te obletnice so 9. maja priredili slavnosten koncert, ki so ga oblikovali pevci in pevke te tovarne. Zbor, ki šteje 42 članov, je bil ustanovljen pred desetimi leti in je v tem času nastopil v več krajih po Sloveniji.

PORTOROŽ — Posvet o razvoju navičnega turizma na 42 kilometrih slovenske obale je pokazal, da je sicer na voljo veliko izgotovljenih načrtov, le da so ti v navzkrižju in da za njihovo uresničenje manjka denarja. Vendar bodo v bližnji bodočnosti uredili tri marine. Marina v Portorožu naj bi imela 500 privezov za jahte in čolne, druga v Izoli pa kar 1500 teh privezov. Nekako v sredi po zmogljivosti pa bo marina v kanalu „Jernej“ ob južnem delu polotoka Seča s 750 privezi za čolne in jahte.

PORTOROŽ — V hotelu „Bernardin“ je bil jugoslovanski simpozij o zaščiti pred škodljivimi sevaji. Tega posvetovanja se je udeležilo 108 domačih in tujih strokovnjakov. Poseben aktualen poudarek temu srečanju pa je dal skorajšnji začetek obratovanja rudnika urana na Žirovskem vrhu in jedrske elektrarne v Krškem, prvih jedrskih energetskih objektov na slovenskih tleh.

PORTOROŽ — Letošnji seminar za zamejske učitelje na dvojezičnih šolah na Koroškem in v Italiji je bil dvanajsti po vrsti. Učitelji so si iz-

KOMUNIST: (NE)VSAKDANJI ZAPLETI Z VERNIKI

Primeri niso zastrašujoči, tudi ne kričeči, pač pa po svoje zelo značilni in omembe vredni prav zaradi tega. Tako rekoč hkrati se je v treh slovenskih krajih zapletlo v zvezi z verskimi zadevami. Škandala sicer ni, plamen nesoglasja pa je švignil kar precej visoko.

Prvi primer je občinski. V počastitev novomašniku je župnijski urad sklenil prirediti slovesnost, in sicer kar v kulturni dvorani, največji in najlepši v občini. Ko so se o tem pogovarjali v ozkem okviru, so rekli — da. Problemi pa so nastali kasneje, ko so pogovori prešli v širše okvire družbenopolitičnih organizacij, izoblikoval se je načelni prot, češ še noben zasebnik ni doslej smel najeti dvorane, pa je tudi novomašnik ne bo. Takšno stališče je kajpak nekaterim zazvenelo tudi zelo ostro . . .

V drugem primeru gre za otvoritev župnišča. Za verne ljudi je to prav gotovo precejšen praznik, h kateremu sodi godba. In so povprašali krajevni orkester, če bi potegnil po strunah in zapihal v pihala v novem župnišču. Godbeniki so, bržkone ne da bi kogarkoli povprašali za svet, rekli da in se začeli tudi pripravljati. Potem pa so prišli na površje tisti, ki so začeli misliti namesto njih, in se zgroženi zaustavili ob dejstvu, da bodo v župnišče prišli glasbeniki, celo v svojih uniformah, in tam tako rekoč javno nastopali. Ni jim bilo prav, čeprav jim tudi besede prepovedi niso mogle z jezika. So pa zato zelo glasno razmišljali, da naj tisti, ki ne žele, ne igrajo. Vsekakor pa bi bilo tudi dobro, če bi „ostali“ prišli kot zasebniki, torej vsak v svoji obleki, bogvaruj v uniformi. Tudi to glasno razmišljanje ni ostalo brez odmevov. Tudi zelo ogorčeni so bili med njimi . . .

Tretji primer je še najbolj nedolžen. V vasi, ki je bolj zaselek, nimajo niti cerkve niti kapele. Zato župnik za veliko noč že dolga desetletja, po nekaterih zagotovilih že več kot stoletje, pride in „požegna“ pod starodavnim, spomeniško zaščitenim razpelom. To pa stoji na nič kaj uglednem mestu — gostilniškem vrtu. Lastnik, novi seveda, je tokrat rekel — ne. In pri tem je tudi ostalo. Ne, pri njem ne bo blagoslavljanja. Res ga ni bilo. Zato pa je bilo dosti pripomb, dosti jeznih opazk, pa tudi začudenih in razočaranih misli in pogledov. Le zakaj, so se spraševali. Saj ima pravico, toda ali ni vendarle v tem tudi nekaj . . .

Komunist, Ljubljana, 24. apr. 81/5.

KATOLIŠKI GLAS: NENAVADEN NAHRBTNIK

Takšen naslov ima *Glosa iz groba* Vlada Kozaka, ki jo je objavil v sobotni prilogi *Dela* 11. aprila. Tu beremo:

Bilo je ob praznovanju jubileja tov. Lidije Šentjurčeve in njenega odklivanja ob tej priložnosti. Po Popitovem govoru je nadaljeval: Draga Lidija, ti si v nekem smislu skoraj za 40 let prehitela Berlinguerjev komunistični pluralizem, ki je odprl vrata v partijo tudi vernim kristjanom . . . Spomni se, sem ji dejal, kako si leta 1944 sprejela Dano (Kozakovo ženo) v partijo. Rekla si ji: „Dana, ti boš kot rekonvalescent šla na politično delo v Bari; v tamkajšnjem zatočišču se je nabrala množica politično komaj prebujenih ljudi, ki prihajajo z vseh strani Italije in od nas in vzgajati jih je treba v našem duhu.“ Lidija jo je nato vprašala, kdaj je bi-

la sprejeta v partijo. Dana pa ji je povedala, da sploh ni član partije, ampak da jo je Krištof-Edvard Kardelj na tistem potovanju, ko je šla z njim v Otočec na zasedanje Zavnoh in kongres AFŽ kot delegatka Slovenije, popolnoma prepričal, da razdor in smrtna sovraštva med ljudmi različnih ver prekine in premaga pri nas lahko samo partija. Obenem pa je Dana priznala, da je ob vstopu v partijo zadržala le še vernost. Lidija, ti si potem na kratko rešila ta občutljiv in intimen problem tako, da si ji rekla: „Od danes dalje si član partije, zaradi tega pa lahko še kar naprej moliš, če hočeš.“ In povedala si ji, da ste vi po Primorskem na veliko sprejemali poštene borbe v partijo, čeprav so imeli verske zadržke.

Tako se je dogajalo 1944. leta. Kaj pa danes? Takoj za mejo na srednjih šolah v višjih razredih imajo danes do srednješolcev ista merila za vstop v partijo. Neka profesorica je pred veliko nočjo vstop učencev takole propagirala: „Sramotno, v našem razredu je samo en član zveze komunistov. Vsi bi lahko bili. Vpišite se, saj če imate predsodke glede vere, jo obdržite in v srcu molite. To dela danes tricetr naših komunistov. Važno je število!“

Komentar ni potreben!

Katoliški glas, Gorica-Trst, 23. apr. 81/2.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: KDO JE IZGUBIL GLAVO NA KOSOVU?

Tuji časnikarji, ki so smeli po dolgem čakanju potovati pod uradnim vodstvom na Kosovo, so bili med tiskovno konferenco s pokrajinskim predsednikom partije v Prištini zaprti v poslopje — povsem brez nadzorstva niso smeli na cesto. Ta pripetljaj je dal povod za proteste. Pri mnogih udeležencih je okrepil vtis, da je del jugoslovanskih funkcionarjev izgubil ob dogodkih na Kosovu glavo. Zdi se, da so to predvsem tisti, ki so odgovorni za informacijsko politiko. Nepopolno in v bistvenih točkah nepravilno obveščanje, tako jugoslovanske kot tuje javnosti, o dogodkih je postala v sami Jugoslaviji predmet ostrih, pogosto javnih sporov. Zdi se, da se prvič po Titovi smrti kažejo za temi nesporazumi različna mnenja znotraj najvišjega vodstva.

Nemiri na Kosovu so bili globlji in obsežnejši, kot je bilo uradno slišati. Med 1. in nekako 4. aprilom je bil komaj kakšen kraj v pokrajini, kjer ne bi prišlo na en ali drug način do demonstracij, stavk ali napadov na osebe in predmete. Obveščeni jugoslovanski opazovalci cenijo število mrtvih na najmanj 30 do 40, število ranjenih pa do tisoč.

V manjših mestih so bili spopadi težji kot v Prištini, kjer so se po veliki demonstraciji pred partijsko zgradbo — po drugih novicah po poskusu napada nanjo — 1. aprila zvečer v glavnem končali. Po vaseh so napadali posamezne hiše in družine.

Sicer vsi opazovalci potrjujejo, da albanske demonstracije kljub svoji narodnostni naravi niso bile usmerjene proti srbski manjšini. A je le prišlo do napadov na srbske kulturne spomenike. Tudi o tem ni bila jugoslovanska javnost obveščena ali pa je bila obveščena napačno. Pri požaru v starem srbskem patriarhatu Peč je po vseh znakih sodeč šlo, v nasprotju z vsemi uradnim zatrjevanji, za zažig.

Prvi nemiri, ki so se začeli 11. marca v menzi prištinskega vseučilišča, so pokazali tudi druge sestavine, ne le albanski nacionalizem. Med študenti je bilo čuti klice proti albanskim „rdečim pašem“ Bakalliju, Hoxhu in Nimaniju. Očitajo jim oblastno objestnost in nesposobnost za reševanje množičnih težav, posebno gospodarskih. V tem smislu je

menjali številne praktične izkušnje in na raznih osnovnih šolah v okolici spremljali pouk. Predvsem pa so bili veseli, da so se srečali v takem številu, kar se le redko zgodi, je povedal Herman Germ, ki poučuje slovenščino v Pliberku.

PTUJ — Podjetje „Elektro“ je pred prvim majem preselilo vso dejavnost v novo zgradbo ob Ormoški cesti. Doslej so bili električarji razkropljeni na različnih delih mesta, kar je seveda slabo vplivalo na učinkovitost njihovega dela. Z deli, ki so sedaj končana, so začeli že leta 1974, ko so položili temelje za transformatorsko centralo. Letos pa so dokončali še poslovno stavbo. Celotna dela so stala okoli 60 milijonov dinarjev.

RIBNICA NA DOLENJSKEM — Podjetje „Inles“ je z gradnjo kotlarne povečalo izkoristek osnovne surovine, lesa. Lubje, ki so ga doslej metali v odpad, sedaj sežigajo in tako ogrevajo celotno tovarno in še sosednje podjetje „Rika“. Kotel za kurjenje svežega lubja so uvozili iz Nemčije. Zanimiv je tudi podatek, da „Inles“ ustvari 12 odstotkov vse jugoslovanske proizvodnje stavbenega pohištva in 28 odstotkov vse slovenske proizvodnje teh izdelkov.

RADENCI — Delavci Radenske so dobili nov stanovanjski blok z 28 stanovanji. Stanovanjsko stisko pa bodo ublažili tudi s pospešeno gradnjo vrstnih hiš v okviru stanovanjske zadruge.

SEMIČ — Belokranjski vinogradniki so razstavili več kot 90 vrst vina. Pri belih vinih sta dobila zlato medaljo vinogradnika iz Kota pri Semiču, pri črnih vinih pa vinogradnika iz Čuril. Poleg zlatih medalj pa so podelili še 7 srebrnih in 12 bronastih za kvalitetna vina belokranjskih vinogradnikov.

TOLMIN — Na slavnostni občinski seji sta domači župan in župan iz

italijanskega mesta Vicchia podpisala listino o pobratenju obeh mest. Ob tej priliki so pred Knjižnico Cirila Kosmača zasadili drevo prijateljstva, ki naj bi domačine spominjal na ta dogodek.

TREBNJE — Ker se kupna moč v družinah zmanjšuje, cene učbenikov pa naraščajo, so se na osnovni šoli odločili za izposojanje učbenikov. Ni pa še rešeno vprašanje glede nakupa knjig za prvi letnik srednjega usmerjenega izobraževanja, saj so dosedanja učbeniki delno neuporabni, novi pa bodo stali okoli 3000 dinarjev.

VELENJE — Tovarna gospodinjske opreme „Gorenje“ je za svoje delavce zgradilo 78 novih stanovanj. V načrtu pa imajo izgradnjo 106 stanovanj, ki naj bi jih izročili delavcem proti koncu drugega leta.

VIDEM OB ŠČAVNICI — Ribiška družina je očistila obrežje Blaguskkega in Neguvskega jezera, kjer se je od lanskega leta nabralo veliko nesnage in navlake. Obe jezери obiskuje veliko domačih in vedno več tujih turistov in ribičev, ki pa na žalost nimajo vselej tako razvitega čuta za varstvo okolja, kot so ga pokazali ribiči v tem kraju.

ŽIRI — Združeni okteti slovenskih lesarjev se so predstavili v združenem domu. Pevci iz škofjeloške „Jelovice“, mariborskega „Merlesa“, prevaljske TRO, pivškega „Javorja“ in logarskega KI so na tem skupnem koncertu pokazali visoko umetniško raven. Najbolje se je odrezal Oktet „Jelovica“, ki je bil odlikovan z Gallusovo plaketo.

ŽELEZNIKI — V novih prostorih „Iskrine“ tovarne je stekla proizvodnja elektromotorjev. S sodobnimi avtomatskimi stroji, ki jih krmilijo s pomočjo računalnikov, bodo podvojili obseg proizvodnje, število delavcev pa bo ostalo isto. Novi prostori in oprema so stali 330 milijonov dinarjev.

prvič po Titovi smrti mogoče govoriti o napadu na „okamenele strukture“ partije v Jugoslaviji. Na drugi plati so znaki, da je skušalo kosovsko vodstvo iz prvih nemirov kořati še politični kapital za svoje gospodarske in denarne zahteve na račun drugih republik in jugoslovanske skupnosti.

Drugi val nemirov 26. marča se je potem izkazal za usodnega in je sprožil prvi kamen za kasnejšo katastrofo. Ker so se ob prihodu „štafete mladosti“ v Prištini zbal manifestacij, je pripeljalo vodstvo iz Beograda posebno četo miličnikov, ki je zlasti izšolana in oborožena za poseg v nemire. Ta četa se je obnašala načelno sicer obrambno, je pa z nekaj ne ravno prerahločutnimi dejanji zbudila pri albanskih občanih gnev. Prišlo je do razdraženega besedovanja med pripadniki krajevnih policije, ki jo sestavljajo večidel Albanci, in člani posebne čete. O dogodkih 26. marča niso uradno ničesar sporočili, razen slučajne izjave nekega visokega funkcionarja.

V naslednjih dneh je prišlo potem do tiste vzajemne povezave širokih delov albanskega prebivalstva, ki si je dala duška 1. aprila in je zajela od študentov in vseučiliških profesorjev, prek osebja po bolnicah in drugih javnih ustanovah, do delavcev in kmetov. Sedaj so posegle vmes ne le od zunaj navožene policijske čete in zanesljive enote ozemeljske obrambe, marveč tudi redne čete, a te običajno le za zaščito zgradb. Vstaja je bila zatrta pod vojaškim vodstvom. Ni izključeno, da je obstajalo tudi osrednje vodstvo demonstracije.

Uradno priznajo, da se razmere le počasi urejajo. Zdi se, da stojé voditelji pred steno molka. Doslejšnji poskusi, dognati vzroke nemirov, delajo vtis nemoči, in odgovori najvišjega vodstva v Beogradu, ne nazadnje Dolanca, so z izrazom splošnega nezaupanja do albanskih občanov in frazarjenjem le še stvari poslabšali. Površna sumničenja dozdevnih „tujih povzročiteljev“ so pokazala le dvomljive učinke; sedaj jih je očitno treba jemati nazaj.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 27. apr. 81/3.

DIE WELT: NITI CENTIMETRA FILMA O KOSOVU

Če se streljajo v daljni Nikaragui ali Salvadoru, je najkasneje nekaj dni zatem na televiziji film: vidimo trupla, vojaške džipe in tanke, zajete upornike — ali pa doživimo na zaslonu zmago revolucije. Podobno velja za Severno Irsko, ja, celó za Uganda v Afriki.

1. in 2. aprila je prišlo v neki evropski državi do krvave vstaje: po uradnih podatkih devet mrtvih, na stotine ranjenih, izredno stanje, poseg vojske s tanki in bojnimi helikopterji; kraj dogajanja: avtonomna pokrajina Kosovo v Jugoslaviji, približno tako daleč od nas kot Rim ali Barcelona, bližje kot Atene, bližje kot Carigrad. A o tamkajšnjih dogodkih ni na televiziji niti centimetra filma. Snemati ni smela nobena ameriška ali evropska skupina. Tudi jugoslovanska televizija ni prinesla ničesar.

In ker je s tem tako, sta Salvador in Uganda v naši zavesti pomembnejša kot dogodek tik pred našimi vrati, ki bo imel morebiti težke posledice. Kaj se dogaja na Kosovu med Albanci in Jugoslovani, tega ne zapazimo, ker česar ni bilo na zaslonu, tisto ne more ganiti srca. Ali pa je to pravo prikazovanje resnice?

Die Welt, Hamburg, 30. apr. 81 / 6.

josip jurčič

doktor zober

prvi slovenski
psihološki roman

29-letni inženir Ivan Zobec prihaja v vas Volčjak razmerit in razdelit gozdove med občino in graščino Prazanek. V vasi slučajno sreča lepo 16-letno grajsko hčer in njeno varuhinjo. Od svojega voznika zve, da so na gradu le graščakinja (ki sicer ni slaboumna, ki se ji pa včasih v glavi zamota), njena hči in „teta“, to je, varuhinja le-té. Graščak je bil luteran in je umrl pred šestimi leti in sicer v kočiji na poti iz mesta; tja je bil pospremil zdravnika Zobra, ki je spet odhajal v svet.

V Volčjaku je Lisec prenočeval prvo noč pri županu, to je, v njegovi gostilni, a spati ni mogel, ker so bile v postelji stenice. Drugo jutro je zahteval drugo stanovanje. Z županom sta šla zanj vprašat na grad.

Iz izbe je stopila v vežo Lisca na-proti stara ženska z dolgim nosom, znana z včerajšnje poti. V tem hipu, ko mu je bila s svojim koščnim obrazom prav blizu, se mu je zdela skoro grda in, kdor sodi po vna-njem in po prvem vtisu, bi jo sodil za hudobno stvar.

»Kje so gospa, z njo morava go-

voriti,« vpraša župan z majhno spoštljivostjo.

Liscu se je šele zdaj zazdelo, da je on v sedanjem položaju, ko beži pred stenicami, pravzaprav smešna figura. Ker se je začel bati, da ne bi spravil župan s svojim grobim jezi-kom teh posteljnih sovražnikov člo-veškega nesnažnega rodu tu pred lepo gospodično v nespodoben go-vor in potegnil njega v zadrego, sklene, da se stvari sam loti. Ker je čul gospico prej klicati »teto«, se obrne do stare in, ko se ji predsta-vi, kratko razjasni svoj položaj in iz-reče svojo prošnjo s pristavkom, da je morda tem bolj opravičljiva, ker je on v tem kraju na poslu, ki se ti-če ne le vaščanov, ampak posredno tudi grada Pražanka. Obenem še dostavi, da bi bil gotovo tih in ne-nadležen gost, za katerega, če tako želé, niti ne bi vedeli, da je tu, ker mora ob lepem vremenu itak skoro ves dan delati na prostem. V vasi, žal, stanovanja ni mogoče dobiti.

Volčjaški župan je bil medtem zvedel, da je grajska gospa pri de-lavcih na bližnjem polju. »Gotovo so dobre volje, če so na polju. Jaz grem tja. Le tu ostanite, zdaj vse opravim sam,« pravi in odide.

»Počakajte!« kliče teta, a župan le z glavo odkima in odide.

»Mi se že od včeraj poznamo, če se prav spominjam. Slutili sva že včeraj, kdo ste, ker sva poznali va-šega voznika.«

Pri tem mu pokaže stol pri veliki kamniti mizi, ki je stala v veži v ko-tu pri vratih. Lisec sede rekoč, da bi se bil že včeraj med potjo rad predstavil, a se ni upal.

»Kar se pa vaše prošnje tiče, bo odločila gospa, h kateri je, kakor ste videli, šel župan, preden sem mu mogla ubraniti. Vendar je do-bro, da ste že prej pripravljeni na njen odgovor. Vašo prošnjo bo najbrž odbila. Nikar nam tega ne štejte v zlo in ne mislite, da je temu krivo pomanjkanje gostoljubja. Pri nas smo poleg družine samo žens-ke, torej veste, da je potem težav-no...«

»Prosim, nadležen nočem biti. Reklo se mi je, da je stvar prav lah-ka. Če ni, potem...« Lisec vstane.

»Ne, gospod, poslušajte me do konca. Kar ste navedli zaradi svoje-ga posla tukaj v kraju, da se tiče toliko grada kakor vaščanov, to je res, a za vse te reči se briga samo

Linin varuh gospod sodnik Pevec, me ženske same nič. Dalje pa — vi-dim, da vam moram vse povedati« — tu odide mlada gospica naglo proč v sobo — »glavna stvar je, da je naša gospa včasih bolna, nervoz-na, duševno razburjena, da bi vam samemu ne bilo ljubo biti blizu nje. Mnogo je trpela in to je njene živce uničilo. Včasih jo ta bolezen prime za več dni. In prav sedaj je zopet tako čudna. Tačas neče tujih ljudi. Če vse to pomislite, nam boste lah-ko odpustili. Sicer pa, kar koli dru-gega potrebujete, če le morete v va-si potrpeti, vam medve z gospodič-no storiva, če je le v najinih močeh.«

Lisec se opravičuje in zahvaljuje ter hoče oditi, da bi se čimprej rešil mučnega položaja. Prav se hoče posloviti, ko čuje na dvorišču župa-nov in še drug glas.

V tem hipu stopi mlada gospica iz sobe zopet v vežo in reče z vese-lim obrazom: »Mama so dovolili, te-ta.« Skoz okno je to čula z dvora.

»Res?« se začudi teta.

»Obžalujem, da potem, ko sem dobil obrazložitev tukajšnjega sta-nja, sedaj tudi z gospejinim dovolje-njem ne morem ostati,« odgovarja Lisec pikro. »Najvljudnejša hvala!«

»Sedaj pa morate, prosiva vas, sedaj pač! Tiho bodite o tem, ka-sneje vam povem več,« šepče na-glo »teta« s prosečim glasom. Lisca je bilo skoro malo strah. Kakšni so ti ljudje!

Na pragu se sedaj prikaže pred županom visoka ženska z osivelimi, nekoliko razmršenimi lasmi, ognje-vitimi očmi in nekoliko zagorelim obrazom, ki je pa navzlic gospeji-nim petdesetim letom kazal sledove nekdanje nenavadne lepote. V ro-kah je nosila paličico, vendar ne, da bi se opirala, ker njena hoja je bila trdna. Gosposki obleki se je poznalo, da je bila na polju. To je bila gospa na Pražanku.

Lisca ni précej opazila, ampak je šla mimo njega k »teti« in ji rekla z glasom, ki je značil energično in odločno naravo: »No, ker ljudje ho-čejo, da je pri nas, in ker jim je po-treben, naj bo. Dve sobi na zgor-njem koncu mu daj pripraviti in sko-zi zadnja vrata pri sušilnici naj hodi noter in ven. Kakšen pa je? Star? Inženirji so menda stari.«

»Jaz še ne posebno, milostna go-

spa,« se oglasi Lisec in stopi prednjo.

Ona ga srpo gleda, oko se ji ostekleni, pomakne se tri korake nazaj, s prstom pokaže nanj in vpraša, ko neprestano gleda vanj: »Ta? Ta?«

Précej pa uravna malo ukrivljeni hrbet in vpraša starko, ki so jo prej klicali za »teto«: »Ali nima ta Andrejevih oči? Tak ne bo noben več pri nas, noben več!«

Lisec je videl, da ima pred seboj res blazno žensko. Njegova navzočnost tu je motila. Molče se prikloni in se obrne iz veže ven. V istem hipu je tudi gospa odšla v notranjo izbo v pritličju in vrata za seboj zaploputnila.

»Eno besedo, gospod!« čuje Lisec za seboj in, ko se obrne, vidi staro teto. »Užaljeni ste. Saj sem vam prej razložila, kako je: tu je bolezni, in lepo vas prosim, molčite, kolikor morete, o tem, kar se vam je reklo.«

ČETRTO POGlavJE

Župan je klel in delal opombe. »Zdaj ostane samo še Zobrova kočica.«

A Lisec ni pazil na to. Po glavi mu je šel ves ta čudni prizor. Mlada gospica Lina — to ime je čul — lepa, vse sreče vredna deklica, a v tej okolici! Le nekoliko trenutkov jo je imel priliko gledati in vendar je videl na njenem obrazu veselje, ko je bila mati, preden ga je videla, dovolila, da sme ostati. Kmalu pa se mu lila, da sme ostati. Misli povrnejo do njegove neprijetne situacije. Županu reče:

»Zakaj mi niste povedali, da pri vas ni mogoče dobiti za poštenega človeka poštene postelje? Nikdar bi se ne bil izpostavil temu, da me meče iz dvora enkrat mrčes, drugič pa nora ženska. Vi županujete v čudnem kraju.«

»Zobrova hiša, Zobrova hiša,« ga tolaži župan, ko koračita čez polje nazaj v vas. Lisec je bil radoveden, kakšno je to zadnje pribežališče.

Solarjeva hiša je stala zunaj vasi. Tjakaj vodi župan inženirja in pokliče gospodarja ter mu razklada, da mora zdaj kočico odkleniti in da naj spi inženir na postelji Zobrovega doktorja, ker drugače ne more biti nič.

Solar maje z glavo in pravi:

»Ključ imam, ključ, a pravzaprav

ne smem nikomur odpreti. Gospod mi je prepovedal in rekel: 'Nihče se ne sme v moji izbi pritakniti nobene stvari. Vse mora biti tako, kakor je!«

»Saj bo tako ostalo, kakor je. Samo tačas, dokler je inženir tukaj, naj spi notri in piše svoje stvari. Dve leti že ni bilo videti v naši vasi Zobrovega doktorja. Sam hudič bi bil, ki bi ga sedaj prinesel.«

»I, jaz si vendar ne upam. Ti ne veš, kadar je jezen. On zna tudi coprati. Kdo mi povrne, če mi prašič crkne?« pravi Solar.

»Če si ti ne upaš odpreti, odprem jaz. Daj ključ sem!«

Solar dá naposled ključ in zdaj vodijo Lisca proti koči, ki je stala sredi sadnega drevja zadaj za Solarjevo hišo. Tedaj tudi tukaj težave! Večje nuje za stanovanje ni nikdar kot tu v Volčjaku, misli Lisec, gredoč za kmetoma.

Odpró in v svoje začudenje zagleda Ivan dobro in čedno, z nekaterimi rečmi ne bogato oskrbljeno, a lepo pobeljeno sobo, iz katere je udarila le neznatna zatohlost zaprtega zraka.

»Tu se bo pa dalo prav idilčno stanovati,« si misli Lisec ves zadovoljen in vpraša: »Čigava je, pravite, ta sobica? In kaj je s tem Zobrovim doktorjem, ki ga večkrat imenujete? Ali je ta soba njegova last? Ali smem vsaj tu ostati brez skrbi? Ali kako je?«

»Brez skrbi,« odgovori župan. »Zobrov doktor ni tako napačen človek, kakor nekateri mislijo. Če ga nobeden ne pogovori, jaz ga.«

»To se ve, da je njegova last za zdaj, dokler živi, če še živi. Po njegovi smrti pa preide name,« pripoveduje dalje Solar.

»Od Zobrovega doktorja je, seveda,« pristavi župan.

»Tedaj je ta kočica izgovorjena pri vas za nekakšen kot, za preužitek?« vpraša Lisec, da bi zvedel kaj več.

»Kot, kot, kot,« potrjuje kmet, »in ne le samo izgovorjen, ampak tudi vknjižen na mojo zemljo. Zobrov gospod se je vknjižil, ni dal drugače. Kakor da bi bil jaz kakšen pijanec in zapravljivec, ki dela dolgove. Hudo mi je bilo, a plačal mi je pa res, dasi bi moral jaz njemu plačati.«

»A kdo je ta Zobrov doktor? In kje je?«

»E, študiran človek je in še močno. Ko je bil mlad, so ga dali Zobro-

PODRUŽNICA V IVANJEM SELU, 3 kilometre od Rakeka. Na Planinskem polju pod vasjo so ponikve Unice.

vi, ki so bili prej na tej domačiji — jaz sem jo na licitandi kupil, ko jo je Zobrov Miha, doktorjev brat, zapravil — tačas so ga dali v šolo, pravijo, da bi bil duhoven. Kajpak. Ne vem, katere sorte doktor je. Eni pravijo, da je vsekup, da zna vse, ker ve vse, kar tisti cesarski in kar oni doktorji, ki zdravijo ljudi. Kadar pride, domà nič ne dela. Samo toliko vem, da je bil daleč po svetu. Tja čez morje nekam je šel, še čez deveto deželo. Slišal sem, da v Egipt, kamor je bila Marija z Jezuškom bežala, kakor beró iz evangelija. Vprašati se ga nisem upal nikoli. Kadar se zmisli, še ne odgovarja! Tačas, ko je stari Zober vse izročal Mihui in so delali v kanceliji pismo, ni nič vedel, kje je starejši sin, ki je za dohtarja študiral in pottlej izginil po svetu. Vendar je dal stari — tačas je bil še bogat — tako postaviti v pismo: 'Moj starejši sin Drejko, ki je študiral, je tudi moj, kakor ta moj mlajši sin Miha. Zato je pa moja volja, da se zapiše in postavi v pismo tako, da bo veljalo, dokler sem jaz živ in dokler je moj starejši sin Andrej živ: kajža za hišo z jablanami, z orehi in drugim sadjem do plota je moja last ali last mojega starejšega sina Drejka, dokler ostanem jaz živ in dokler bo on živ, da bo imel, kamor bi položil

MARTULJKOVA SKUPINA z vasjo
Srednji vrh je eden naših
najlepših gorskih razledov.

svojo glavo, če pride kdaj v nadlogo in v silo in če bo hotel stanovati pri nas na Volčjaku, kjer je bil rojen, in da bo vedel, da je tudi on sin Matevža Zobra iz Volčjaka.' In tako, kakor je govoril stari Zober v kancliji, so gospôda zapisali na pismo in priče so se na to podkrižale. Zato sem jaz tudi samo tako kupil kajžo, da jo dobim potlej, ko gospod umrje, če je nečem odkupiti, ker stari Zober je umrl, oj, tega je že dober čas. Dolgo ni bilo gospôda nič bližu, a nazadnje je prišel. Še denarja mi je dal, in pustil sem, da se je vknjižil. Stari je umrl, Miha tudi, a tudi gospod ne more več dolgo živeti, svoja leta ima.«

S prevala Luknja (poldrugo uro od Mojstrane) se nudi ta pogled na VRŠAC in VELIKO ŠPIČJE.

»Dve leti ga že ni bilo? A prej? Je li prej večkrat prihajal?« vpraša Ivan.

»Prej? E, več let nismo vedeli, ali je živ ali ne in kje je. Tudi zdaj ne vemo. Jaz sem mislil, ko sem to domovje kupoval, da je gotovo umrl. Gospôda so mi rekli, da moram mrtvega tožiti. Kar pride, kakor da bi padel z oblakov. Potlej je nekaj časa večkrat prihajal, sedaj pa redko.«

»Če hočete več zvedeti, ga v gradu boljše poznajo,« reče župan Lisca.

»In ko je bil zadnjič tu, ti je pisal, da pride,« pravi župan kmetu. »Ker ni sedaj nič pisal, potem ga gotovo ne bo.«

»Zadnjič tudi ni pisal. Tisto je bilo enkrat prej, ko je pisal,« reče gospodinja Solarica, ki je bila prišla blizu. In med možem in ženo se začne prevažni prepir, ali je bilo zadnjič ali še prej »tisto, ko je pisal.«

Nekoliko tako poučen, kje je, se inženir v izbi uredi in udomači, kakor se je dalo.

Razen čiste postelje in vsega za to pripravljenega perila je stal v kotu še težak, z železom okovan, zaprt kovček brez ključa, na steni pa je visela draga puška dvocevka. Stoli so bili gotovo naročeni iz mesta in tudi naslonjač je bil prav udoben. Stene so bile gole in nikjer ni bilo nobenega okrasa. Na okenški polici najde dve knjigi v jeziku, ki ga ni razumel.

Prvo noč je izvrstno spal v sobici neznanega Zobrovega doktorja, povsem sodeč zelo zanimivega moža v nezanimivem Volčjaku.

Dobro se je bil Lisec naposled utaboril in, ker ni imel velikih potreb, je bil še precej zadovoljen.

Družbe, namreč omikane, ni imel nobene. Kvečjemu da je šel v nedeljo v bližnji trg in se tam seznanil z odličniki. A tudi do teh ga ni posebno vleklo, ker niso vsi vkup znali druge zabave, kakor da so igrali tisto igro, o kateri govori Schopenhauer, da kadar nimajo ljudje misli, da bi jih izmenjavali med seboj, potem izmenjavajo karte in se obirajo za goldinarje.

Imel je pa več dela in to je dosti krat, če ne najkratkočasnejši, pa najpoštenejši in najkoristnejši tovariš. Dela mu pa ni manjkalo, ker je imel poleg tega, zaradi česar je bil

prišel po pogodbi s kmeti sem, še druga naročila. Posebno mu je bil v tej stvari na pomoč okrajni sodnik g. Pevec, skrbnik gospice Line, sicer tih, a pri kmetih priljubljen mož, ki je povsod okoli ljudi z uspehom nagovarjal, naj dajo dvomljive stvari na polju in v gozdu premeriti, da bodo imeli prihodnje zemljiščne knjige bolj v redu.

Pot v gozd je vodila mimo gradu, tik spredaj pred vežo. A Lisec ni hotel hoditi tam mimo. Ni hotel srečati gospe, ki ga je bila tako nevljudno spodila. Zato si je bil dal pokazati daljšo stezo za gradom, bolj pod jarkom, sicer tudi čez graščinski vrt, vendar precëj za hišo in že toliko nizko, da ga je drevje zakrivalo. Tam je hodil dosti dni zvečer domov, vselej neviden. To se je spremenilo po naslednjem dogodku.

Nekega večera je šel pred mrakom sam mimo gradu, zadaj, po navadi. Ker je bil svojega pomagača že iz gozda poslal na pošto, je sam nosil, kar je imel s seboj inštrumentov in drugih reči, povezanih v podolgovat zavoj.

Pod Pražankom ga sreča berač, prosi ga za miloščino in, ko dobi majhen novc, opozori gospoda, da se mu je razvezal jermen na nogavici, tedaj za človeka, ki je prihajal iz grmovja, čisto običajna, ne posebno nesreča, ki se dà hitro popraviti in nima v navadnem življenju niti najmanjše posledice. Drugače se je pripetilo tu pri našem prijatelju Ivanu Lisca. Ta majhna stvar, razvezan jermen, mu je pomenil majhno prekretnico.

Vrgel je namreč svoj zvezani tovor z rame na travo, sedel v jarek in si popravil svojo obutev počasi, kakor človek, ki se mu ne mudi. Ravno se je rumenilo nebo v zatonu, bil je lep pogled. Vstane in se ozre, da bi pobral svoje povezane stvari — a tu leži grajski pes, velik kot star volk (Lisec niti ni vedel, kdaj mu je prišel za hrbet,) ter jezno zarenči in pokaže zobe, ko stegne Ivan roko, da bi pobral svojo culo. Ivan poskuša večkrat, a ne more; pes polaga tacco na njegovo lastnino: kdo bi se mogel bosti s temi zobmi! Lisca je bilo prëcej jasno, da misli pes nekako tako: »Vse, kar leži na zemljišču moje gospodinje, je njeno. Jaz sem varuh in ta človek bi nam rad to stvar ukradel.«

Kako zdaj velikanskemu psu do-

povedati, da se moti? Kako njega, starega stražarja, prepričati, da stvar na tleh ni last njegove gospodinje, marveč da jo je Lisec prinesel s seboj?

Lisec čaka, misleč, da se bo pes naveličal in odšel. A ta je imel še večje potrpljenje. Jezik je pomolil ven in ga hladil, mirno ležeč z največjo ravnodušnostjo. Za Lisca se ni niti zmenil. Samo kadar je hotel ta poskušati pobrati s tal svoj zavoj, se je Sultan postavil na noge, zarenčal in bil tako grozen, da je bilo njegovo pasje mnenje jasno videti: „Eden od naju bo ležal, če se sprimeva.“ In brez dvoma bi ležal Lisec, kajti s seboj ni imel nobenega orožja, ko bi že smel misliti na uboj. Da bi Sultana kratko in malo zapodil, na to ni mogel niti misliti.

Položaj bi se zdel škodoželjnemu gledalcu smešen, a za našega prijatelja je bil vendar presneto resen. Svoje blago pustiti čez noč tu, tega vendar ni mogel.

Zadnji poskus: ali je možno Sultana prevarati? Ivan gre počasi po stezi, kakor da bi se svojemu zavoju odrekel, pa se skriva za bližnji grm.

To je na videz pomagalo. Sultan je bil prevaran: vstane, pusti svoje mesto in koracá s počasnim korakom, kakor zadovoljen kmet v nedeljo popoldne med njivami, proti gradu. A tu se spet obrne, sede, podpre s sprednjima nogama košato obraslo glavo in široke prsi in gleda, kakšen je ta svet in kaj se na njem godi. Gleda in ni mu všeč, kar vidi.

Izza grma je stopil Lisec in gre proti svoji culi. Pride do nje in jo srečno prime, dene pod pazduho in hoče odnesti. A tu je bilo Sultanova potrpjenja konec: hipoma vstane in dirja v velikanskih skokih čez tri krtine čez strn in grm navzdol. Lisec ga vidi in vedoč, da se bo vrغل nanj, če mu plena brž ne izroči, vrže svoje zavito orodje hitro od sebe preč, proti psu; pes skoči nanj in spet sta bila v prejšnjem položaju.

Tu je moral priti na pomoč kdo domačih in psa odpraviti. A v grad on vendar ne more, on, ki so ga tako iz njega odpravili! Drugega človeka pa ni bilo nikjer videti, mrak je bil vedno večji. Vendar zažvižga proti gradu in zakliče, enkrat, dvakrat. Okoli ogla pride umazana de-

gospa naenkrat zavpije, ga ostro pogleda in se obrne od njega.

kla in bilo je potrebnih mnogo migljajev, preden je prišla blizu, a pes ni hotel iti ž njo; morala je biti pretuja, zato je odšla s tolažbo, da bo povedala gospej. Lisec je že mislil reči, da tega ni treba, a vendar ni rekel.

Po stezi pride stara gospa. Počasi stopa s svojo palico. Že od daleč gleda bistro Lisca. Ko pride do njega, obstane.

„Vi ste tisti inženir?“ vpraša z začudenjem.

„Da, milostljiva gospa, prosim, odpravite svojega psa, da bom lahko pobral svojo culo,“ reče ostro.

Starka pobere zavoj in ga da Lisca. Psa prime za ovratnik in ga z roko pohvali. Ivan hoče po tihem poklonu kar oditi. Kaj je mogel govoriti z blazno damo? Neki strahu podoben občutek ga je vlekel preč od nje.

„Čakajte, gospod,“ pravi ona mirno in z dobrohotnim glasom. „Opravičiti se vam še moram, da vam nisem dala kvartirja. Ne zamerite! Tačas je bil zame tak dan. Bolna sem. Ne vem, kaj sem vam govorila, a ne mislite več na tisto! Sicer tudi ni, da bi pri nas stanovali: mladi ste, jaz imam mlado hčer; čim manj pride v družbo takih ljudi, kakor ste vi, boljše zanjo... Kakšno postrežbo imate v vasi? Gotovo slabo. Če kaj potrebujete, pošljite k nam! Ali pa vam jaz pošljem, če kaj želite.“

„Hvala, gospa,“ odgovori Lisec nekako boječe, a tudi močno iznenaden. Govorila je sicer odločno, a popolnoma pametno in bistro. Od

tiste blaznosti, v kateri jo je prvič videl in o kateri mu je že voznik pripovedoval, ni bilo na njej ničesar.

„Če kaj potrebujete, dajte pošto, po komer že, ali meni ali gospodični Senčar, sramovati se pri nas ni treba! Sami pa ne hodite, ker, kakor sem vam že rekla, nimam rada obiskov! Kje ste potem dobili stanovanje?“

„Doli v vasi,“ odgovori Lisec.

„V čigavi hiši? Ne veste imena?“ vprašuje gospa čisto lahko in ravnodušno, kakor govorimo, da sploh kaj govorimo.

„Pri Solarju.“

„Kaj? Tako se ne pravi pri nobeni hiši!“ pravi stara gospa in se na pol nasmehne, čeprav resno.

„Pač, gospa. Morda pa vam je v spominu samo drugo ime, ki sem ga tudi mnogokrat čul; to je staro hišno ime: pri Zobru.“

„Kje? Zakaj pri njem?“ gospa naenkrat zavpije, se zgane, ga ostro pogleda in se obrne od njega. Kakšen bes jo je obsedel?

Spremema v gospejinem obnašanju je bila tako nagla, prehod iz najpametnejšega načina pogovora v neko bolešno živčnost tako čuden, da si je Lisec med potjo mislil: tega morajo biti krivi posebni dogodki.

Ko je tako premišljal, je zapazil, da ne hodi proti Volčjaku sam, marveč da ima spremljevalca: ž njim je šel grajski pes. Ko je Sultan videl, da je gospod govoril z njegovo gospodinjo, je spoznal, da je tu prijatelj. Zato je hotel svojo sitnost popraviti s posebno uslugjo. Lisca je pospremil do vasi, tam se pa obrnil, to se ve, brez slovesa.

ŠESTO POGAVLJE

Drugi dan je delal Ivan doma, v izbici „Zobrovega doktorja“. Iznenada je dobil „obisk“, kakršnega se ni nadejal. Potrkalo je na vrata in misleč, da prihaja njegov strežaj, vaški postopač slepi Lovš, ni od papirja, na katerega je risal, niti dvignil glave.

„Kaj češ?“ nevoljno vpraša.

Zdajci čuje pozdrav in nenavaden ženski glas. Hitro vstane in se obrne. Pred njim je stala tako imenovana „teta“ z gradu in pokladala na mizo majhno, z belim prtom na pol pokrito košarico, iz katere so gleda-

Znamenje OB VRBSKEM JEZERU
na Koroškem

li vabljivo v svet vratovi treh vinskih butelj. Poleg tete je bil včerajšnji znanec, veliki pes. Radovedno je pogledal Lisca, potem pa šel počasi v kot opazovat.

„O, gospa!“ vzklikne Ivan.

„Nič gospa! Če smem prositi: gospodična, še zmerom le gospodična Amalija Senčar. Glejte, nismo vam niti prav predstavljeni, a vendar puščamo ob stran vsa pravila o lepem vedenju in moramo obiskovati mlade gospode doma v njihovih svetiščih, čeprav ne poznajo niti naših imen! Ali ni to večja nesreča kot to, da se moramo še na stara leta imenovati gospodična?“

„To zadnje pri vas, gospodična, ni nesreča, če ste dostikrat pri tako dobri volji kakor danes,“ reče Lisec.

In smeje se usede stara gospodična na stol, ki ji ga je Ivan ponudil.

„Čudno se vam zdi, kajne, da sem prišla k vam? Meni tudi. Po pravici povem, da nisem šla rada. A včeraj ste se naši gospé tako močno prikupili — česa enakega pri njej ni navada — da nisem imela miru, dokler se nisem vdala, da vam prinesem nekaj boljšega vina iz naše kleti; in še nekaj drugih takih reči boste tu našli. Celó to ni bilo dovoljeno, da bi vam stvari prinesla kakšna služkinja, temveč sem jih morala jaz sama. Ko sem bila na nogah k vam, sem si mislila: včasih je pa vendarle za žensko do-

bro, da je stara. In pot mi ni bila težka, ker me smo vajene vseh priložnosti, tudi novih. Gospa Langman torej prosi, da sprejmete tole, kar vam je včeraj obljubila.“

„Obljubila? Ne, gospodična! Gospa Langman s Pražanka mi je izvolila ponuditi, če kaj potrebujem, a jaz sem se lepo zahvalil, in močno obžalujem, da ste se tudi vi trudili. Zadolvoljen sem s tem, kar imam. Privadil sem se in že od prej sem bil navajen zahtevati malo. Da je pa treba imeti na kmetih potrpljenje, to mi je bilo prej znano.“

„Potrpljenje je zelo koristna čednost, gospod, a kjer ga ni treba imeti, tam ni več čednost. In vi ste glede nas v takem položaju. Veste, tu v samoti smo se odvadili vseh zunanjih navad. Torej ne imejte pomislekov, ki niso za Volčjak!“ reče grajska teta.

„A ne vem, s čim bi si bil količkaj zaslužil to vašo in gospejino pozornost do sebe . . .,“ pravi v zadregi Lisec.

„Zaslužil? No, hvala Bogu, tako daleč še ni prišel pri nas svet, da bi se moralo pri nas vse le zaslužiti. Ali ni lepše in ljubše tisto, kar pride iz dobrega srca in dobre volje? Če pa že hočete le to, kar ste zaslužili, tudi dobro. Potem moram reči, da ste od nas še več zaslužili, kajti ne morem vam povedati, kako je mene in Lino bolelo, ko ste prišli prav ob nesrečnem dnevu in niste dobili pri nas stanovanja, čeprav imamo za cele družine praznega prostora. Že zaradi tega vam moramo s čim postreči, da si odkupimo od vas zamero. In zato me je tudi veselilo, da ste včeraj prišli z gospo skupaj. Kaj vse sta govorila, tega seveda ne vem, ker pri nas se več molči, kakor govori, a vendar je bilo nekaj nenavadnega, da gospa sama priznava, da ni prav ravnala.“

„Prav nič posebnega nisva imela. Celó nevoljna je odšla od mene, čeprav je bila prej z menoj prijazna. Kar se pa tiče tega, da nisem dobil pri vas stanovanja, prosim, tega ne omenjajte! Sam sem bil kriv, da si nisem dal prej pojasniti, da ima vse te stvari v rokah gospejin skrbnik, da torej nima pri svojem delu nič opraviti z gradom. Ker je gospa bolna in boleznen povsod prva opravičevalka, ni tu o zameri mogoče niti govoriti. Tu sem le jaz grešil: že po poti sem nekaj slišal od voznika,

drugi dan pa nisem na to pomislil. Sicer me pa veseli slišati — vsak človek je nekoliko samoljuben, tudi jaz — da ste mi bili vi in mlada gos-pica, s katero ste se vozili iz mesta, ki ste jo, če se ne motim, imenovali Lino, naklonjeni . . .“

„Ja, Lina. Karlina s celim imenom.“

„Da sem bil v zelo neprijetni zadregi, to si lahko mislite. Človek pride v tuj kraj in, vajen človeške postelje, je ne dobi. Prvič sem bil v taki zadregi. Le druge lahko prosim za oproščenje, če sem se nerodno obnašal, kar sem se gotovo.“

„Nič nismo sodili, a pustiva sedaj to! Kakor smo sedaj, se vdajte v ta položaj, kot je. Sedaj boste še mene razžalili, če ne boste vzeli. Jaz vina ne pijem, zaradi mene bi lahko svet prebil brez njega. A vem, da gospodje zelo cenite svojo dobro pijačo. Zato in pa, ker je v Volčjaku naravno, da pijete samo kislo vino in da niste z jedjo posebno dobro postreženi, sem se tem rajši odpravila na pot do vas in sem še celó težko nosila — za prenašanje nisem hotela s seboj jemati dekle — skoraj težko, čeprav je malo.“

Lisec se ni mogel braniti. Vzel je prinesene darove.

V teku pogovora je videl, da se mu ne zdi njen nos več tako dolg, njen obraz ne več tako grd in koščen, temveč da je v tej stari ženski in v njenem naravnem načinu govorjenja nekaj ljubeznivega in da vlada v vsej neprisiljenosti njenega obnašanja blago in dobro srce, kar, pravijo, ni lastnost vseh starih devic.

Praden je Ivan vedel, je ona zavila pogovor na druge reči, izprašala ga je o tem in onem, o vseh njegovih razmerah tako natanko, kakor to znajo le radovedne ženske.

„In starše imate še?“

„Očeta ne, mater pa; stara je in živi pri moji teti.“

„Jo imate radi?“

„Mislim, da bi vam sama ne mogla reči nasprotnega, ko bi jo vprašali.“

„Bodite veseli, da jo imate, da ste tako srečni in da ji lahko naredite na stare dni kakšno veselje! Glejte, jaz nisem bila tako srečna. Svoje matere nisem nikdar poznala.“

Solza je ozlatila starki oko, a le mimogrede.

Potem je Ivan Lisec zvedel njeno

celo preprosto zgodbo. Amalija Senčar je bila hči omikanega, a nižjega uradnika; ta se je za svojo ženo, ki je umrla po njenem porodu, tudi kmalu preselil v večnost; zapustil je malo siroto, a nič premožnja. Zrasla je pri tujih ljudeh, služila potem kot učiteljica pri raznih tujih rodbinah, kjer je jedla bridki kruh odvisnosti in služenja, dokler ni prišla k sestri gospe Langmanove za tovarišico; ta jo je res imela za to in še za več, kajti ko je rano umrla za tuberkulozo, jo je priporočila svoji sestri na grad Pražanek, in tako je sedaj v Langmanovi družini že mnogo let.

„Dobri ljudje so me imeli povsod radi, dobri ljudje pravim, zli ne znanjo imeti radi. In na stare dni sem še tako srečna, da me ima rado vsaj eno bitje. To je moja Lina, ona me ljubi bolj kot svojo mater. A tudi jaz bi menda umrla, ko bi je ne imela,“ je končala svoje pripovedovanje.

„Torej se nisem tako močno motil, ko sem večkrat slišal, da vas je teta Lina klicala ze teto?“

„In ste mislili, da sem res njena rodna teta? Nisem, a sama ne vem, kako je do tega prišlo: odkar govorim, me tako kliče, za njo pa še vsi drugi pri hiši. To mi je ljubo. Hvala Bogu, z vsemi se dobro razumem. Res ima človek polno skrbi, čez ušesa, a delati je treba.“

Lisec je hotel nekaj vprašati, a stara Senčarica je naglo vstala in smeje se rekla: „Oj, oj, gospod Lisec, glejte, kako govoriva, kakor bi bila že sto let znanca in prijatelja. In vendar sva si bila še pred eno uro tuja. Sedaj vidim, da sem stara in da med ljudi malo zahajam. Preden vemo, kako in kaj, vse izpovemo.“

„Ali se smem priti zahvalit v grad?“ je vprašal Lisec odhajajočo.

„Zdaj še ne, prosim vas, nikakor ne! Naša gospa noče tujih obrazov, za nič ne. Zato tudi nikoli nikamor ne gremo razen v nedeljo k maši, kjer pa so, kakor veste, skoraj sami kmetski ljudje, in še tam se ne smeva z Lino nikjer pomuditi.“

„Pa vendar hodite z gospico večkrat v mesto, kakor sem vas videl prvič, ko sem se vozil sem?“

„V mesto? O, ko bi vedeli, kako dolgo sem prosila gospo, preden mi je dovolila vzeti Lino s seboj! In samo za en dan!“

SEDMO POGAVLJE

Od tega dne dalje ga je stara gospodična mnogokrat obiskovala in, če bi se še tako branil, je moral iz grajske kuhinje in kleti, ki je bila oskrbljena še od prejšnjih časov, jemati v dar raznovrstne reči, čeprav mu je bilo še vedno prepovedano se zanje v gradu osebno zahvaliti.

Na ta čudni položaj se je tem lažje privadil, ker ni bilo v vasi v želodčnem oziru res nobene izbire in ker se je na družbo stare gospodične kmalu tako privadil, kakor da bi bila tudi njegova teta. Po dve uri je lahko z njo govoril in se je večidel prav dobro zabaval, kar je bilo seveda toliko manj kaj posebnega, ker je bil v Volčjaku brez omikane družbe. Nasproti tej stari ženski je bil lahko tako odkritosrčen kakor nasproti dobri materi in morda še bolj; sčasom ji je na njena zvita povpraševanja pripovedoval celó z veselo šaljivostjo natančno zgodbo svoje prve študentovske „ljubezni“ in, kako se je nazadnje vsa stvar smešno končala in je on sprevidel, da je bilo vse vkup bolj mladostno motenj-samega sebe kakor resnično, vse življenje trajajoče občutje. Tega ni z izjemo svojega najboljšega prijatelja še nikomur pripovedoval.

Prav tako ji je zaradi njenih zelo diplomatskih povpraševanj razložil mnogo mladih zgodb iz svoje mladosti, svoja trpljenja in veselja, kakor jih ima večina ljudi, a so vendar zmerom izvirna.

In za take reči in pripovedovanja, za tako — dejal bi — otročjo zaupnost so postarne dobre ženske hvalježne.

Kaj čuda, če je tudi starka nazadnje imela našega znanca rada in skrbela za Lisca prav kakor kaka mati ter bi ga včasih, kadar je hotel govoriti, poslušala do bogve kako dolgo, ko bi je ne klicalo delo domov. Tako je bila pogosto pri njem in sta vedno več govorila.

Ta njena zaljubljenost — naj se nihče ne spotika nad tem nepravim izrazom! — je imela važne posledice. Omenjali smo že, v kakem srčnem razmerju je bila „teta“ z mlado gospodično Karlino Langmanovo v gradu. Ljubila jo je kakor hčer, in tudi Lina je imela v njej edino srce, ki mu je vse zaupala; kajti njena mati, grajska gospa, ni s hčerjo niti govorila, tudi ne, kadar je bila zdrava; in za hčer se ni brigala več, kot

Znamenje OB BAŠKEM JEZERU na Koroškem, pod Kepo ali Jepo (kot jo imenujejo Korošci), kjer je nastala znana pesem „Nmv čez izaro“.

da jo je zadrževala, kolikor se je dalo, v samoti; skrb za vse drugo je prepustila Senčarjevi, celó za vso vzgojo mlade deklice.

Ni čuda, da je gospodična Senčar svoji mladi učenki in tovarišici govorila mnogo o tem, kar ji je bilo v srcu, toliko več, ker ni imela govoriti komu drugemu.

Kadar koli je prišel pogovor na inženirja — in to je bilo naravno zelo velikokrat — je znala zato stara teta Lina o tem novem zancu povedati toliko hvale in toliko lepega in dobrega, da se je zdel mladi gospici ta mladi gospod vzor dobrega človeka. Naravno, da se je njena mlada domišljija ukvarjala s podobo tega mladega inženirja tudi potem, ko ni bilo o njem niti govora.

Prav tako je pa starka tudi Ivanu govorila mnogo o njej, ki ji je bila najljubša na svetu, o gospici Lini, in hvalila njene dobre lastnosti, njeno srce... Tako je bil tudi Lisec na gospico hoté ali nehoté vedno pozoren. Po stari skušnji je prav ti-sto, kar je prepovedano — on ni smel na grad — najslajše in najbolj zaželeno. Zatorej je morda tudi pri Liscu ta stvar, da ni smel nekoliko tudi zaradi nje bivati v gradu — kakor je bilo soditi iz gospejnih zadnjih besedi — mnogo pomagala, da tudi njegova domišljija ni bila čisto brez slik, katerih središče je bila lepa gospica.

kako diha in niha življenje naših ljudi po zahodni evropi?

iz zdomstva

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Na cvetno nedeljo je bilo res lepo v uršulinski cerkvi. Najprej smo imeli blagoslov zelenja in potem v procesiji odšli v cerkev. Posebno lepo je bilo, ko je toliko moč prišlo k obhajilu.

Na *Veliko noč* so prišli tisti, ki stalno živé v Avstriji. Po maši smo šli v center, kjer je bil slovesen blagoslov velikonočnih jedil in nato agape. Meso, potico, pirhe in hren je letos podarila ga. Häuschen, pijačo pa izseljenski duhovnik. Vsi smo bili enega mnjenja, da je bilo res dobro. Zapeli smo tudi nekaj velikonočnih pesmi in se nato veselili razšli.

V nedeljo, 10. maja, smo v našem centru praznovali „Materinski dan“. Ker je tudi Slovenija naša duhovna mati, so pevci najprej zapeli „Slovansko pesem“, nato je duhovnik opozoril na materinsko nesebično ljubezen, ki se žrtvuje za otroke in ne išče sebe in iz „Nedelje“ prebral pretresljivo izpoved matere, kako tako imenovani progresisti trgajo z lažnimi vabami otroke iz naših dru-

žin, kamor se strti spet vračajo iz raznih komun, neurejenih življenjskih skupnosti in od drog, če jih te prej ne uničijo.

Potem smo vsi skupaj zapeli ljudsko pesem „Ko sem še majhen bil...“ Nato sta v zabavo igrala dva harmonikarja.

V tednu po Veliki noči se je za stalno vrnila z možem domov ga. Pavla Juhas, ki je bila dolga leta zaposlena v linški bolnišnici za nezgode.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Ker se je slovenska skupina v Halleinu skrčila, smo se kar brez kake odločitve začeli zbirati k maši v mali, a prijazni kapelici pri halleinskih šolskih sestrah, takoj nad župnijsko cerkvijo. Po maši smo pa zavili na pogovor k „Röcku“, kjer smo bili tudi kar ljubeznivo sprejeti.

S poletjem se bo naša skupnost spet skrčila, ker odhaja za stalno domov Farkaševa družina, ki si je v Prekmurju postavila lastni dom. Želimo ji vse dobro.

TENNECK — Na cvetno nedeljo je bil izredno lep in topel dan. Zunanaj za cerkvijo smo imeli blagoslov zelenja. Nato pa smo v procesiji odšli v cerkev, kjer smo se spominjali Gospodovega trpljenja.

Po maši smo se srečali v dvorani, kjer smo pa zaradi velikega tedna bili bolj resni in smo se omejili na petje in razgovor.

Tudi v nedeljo, 10. maja, je bilo izredno lepo in toplo vreme. Prišlo je nekaj rojakov iz Salzburga in pa ena družina iz Halleinske okolice. V dvorani smo se zbrali po maši. G. in ga. Cimerman sta spekla izvrstne čevapčiče na ražnju. G. Anton Ružički pa je poskrbel za pijačo. Ob kasetni glasbi je nekaj parov tudi malo zaplesalo.

Ker prireja društvo „Oton Župančič“ na drugo nedeljo v juniju piknik nad Halleinom in bodo tudi Tennežani šli tja, smo se dogovorili, da *maše v juniju ne bo*. Pač pa bomo imeli *mašo spet v juliju* s piknikom po maši, in sicer ob lepem vremenu za cerkvijo na prostem, v primeru slabega vremena pa v dvorani. Razposlana bodo še posebej vabila.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Veliko noč smo slavili v Eisdeni in Waterscheju z „žegnom“ po vseh naših večjih postojankah. Pevcem: klobuk! Vsem iskrena hvala za lepo sodelovanje!

Velikonočno srečanje s službo božjo smo imeli tudi pri Štrukljevih v Cheratte-u. Prišli so tudi sosedge in rojaki iz bovškega kota. Gospa Štrukelj svojo bolezen vdano prenaša, otroci pa ji z ljubeznijo posvečajo vso pozornost.

„Slovškova“ skupnost je organizirala *izlet* v vrtove tulipanov v Keukenhofu na Holandskem in s pesmijo in plesom nastopila na prvomajski prireditvi v Charleroi.

Naši bolniki: V sanatoriju v Lanakenu sta dalj časa bila tudi naša sodelavca g. Jože in ga. Tončka Kresè iz Eisdena. Tam sta tudi g. Matija in ga. Frančiška Zupan. Voščimo obema paroma čim več zdravja. — Bolniško oskrbo je potreboval tudi g. Toni Ljubič iz Jemeppe-a. Tonija često vidimo na naših prireditvah. Kličemo mu: Pogum, Toni! Še pridite med nas! V bolnišnici in Waterscheju se je mudil g. Johan Gus, ki je kot upokojenec uslužben na škofiji v Hasseltu. Tudi g. Johanu, ki je beneški Slovenec iz Lombaja, pošiljamo iskrene pozdrave in voščila za zdravje.

● Že sedaj opozarjamo na 21.
● **SLOVENSKI DAN**, ki bo kot vedno v Eisdeni v soboto, 10. oktobra 1981 v veliki dvorani v Kulturleel Centrum-u. Začetek ob 16. uri.

● Tudi letos se moramo z vašo pomočjo in zavestnim **SODELOVANJEM** pomakniti za korak naprej. Že vnaprej se veselimo gostov, ki jih doslej še nismo imeli ● čast pozdraviti!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tudi letošnja tradicionalna slovenska prireditve „Slovenska VESELICA '81“, ki smo jo imeli v župnij-

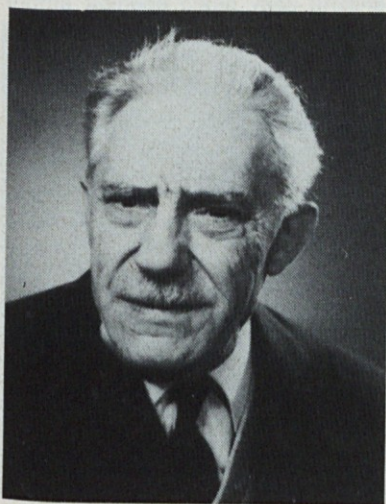

Pokojna Tončka Kešè iz Châtelineau

ski dvorani „Familia“ v Gilly-Haies, Charleroi, v petek, 1. maja 1981, je zelo lepo uspela. Tudi vreme nam je pomagalo, saj je bilo ves popoldan kar sončno in toplo! Prostorna dvorana se je do zadnjega kotička napolnila s pretežno slovensko publiko (vsaj 85% Slovencev!). Bilo nas je vsega nad 320 udeležencev!

S pesmijo „Ti domača hiša“ se je začel kulturni program in izs. duhovnik g. Kazimir Gaberc je v pozdravnih besedah naglasil, da smo

Pokojni Frideriki Žgavec iz Lodelinsart

Slovenci žilav narod, saj so nas skozi tisočletja uničevali z gospodarskim, kulturnim in političnim nasiljem — toda uničili nas niso! Po sili razmer smo naseljeni preko vseh kontinentov, pa vkljub razdaljam — povezani! Zaželel je, naj to naše srečanje dokaže, da smo Slovenci v tujini ostali zavedni Slovenci, zvesti svoji materini besedi in domovini!

Slovenski pevski zbor „Slomšek“ iz Limburga (moški in mešani zbor) je pod vodstvom Vilija Roglja občuteno zapel venček slovenskih narodnih pesmi in žel lep uspeh. Tudi slovenska folklorna skupina „Vesela mladina“ iz Limburga je napravila zelo lep vtis, ko je zaplesala več narodnih plesov.

Res zgledna tišina v dvorani med vsem izvajanjem kulturnega programa je dokaz, da so navzoči res z zanimanjem sledili temu programu. Od 20. ure do 1. ure ponoči nas je zabaval s svojimi polkami in valčki ter moderno glasbo priznani ansambel Otona Lesjaka („Statenberger Kvintet“) iz Hildena, Düsseldorf, Nemčija. Plesalo je vse: staro in mlado...

Družabni večer je res potekal sproščeno in v vsej domačnosti kakor prejšnja leta.

Organizator te prireditve je bila tudi letos „Zveza slovenskih kulturnih delavcev iz Charleroi“. Jasno se vidi, da so te vrste srečanja potrebna, saj vsako leto prihaja več ljudi na našo prireditev.

Pa še nekaj krajših novic, veselih in žalostnih:

V družini Gabrijela Rušt in Maryline Cormont, Charleroi, se je rodil drugi sin 25. marca t. l.; ime mu je Jonatan in izs. duhovnik ga bo krstil 14. junija v župni cerkvi St. Eloi v Charleroi-Nord.

14. aprila nas je zapustila ga. Antonija Kešè, roj. Borštnar iz Châtelineau, ki je sicer že dalj časa bolehal in končno podlegla zahrbtni bolezni v bolnišnici St. Joseph v Gilly.

Pok. Tončka se je rodila 21. maja 1913 na Vrhku pri Tržišču, Slovenija. Bila je dobra in verna Slovenka in je vse svoje življenje posvetila svoji hčerki ge. Silvi Laroche in nje-

ni družini. Rada je zahajala k slovenskim božjim službam, redno čitala „Našo luč“ in zlasti pomagala od leta 1954 naprej pri slovenski prireditvi v Gilly-Haies do lanskega leta: polnih 27 let!

Pogreb smo imeli v kapeli Fatimske Marije v Pironchamps, katerega se je udeležilo večje število Slovencev in Belgijcev. Njeni sestri ge. Mariji Bezenšek, hčerki ge. Silvi, zetu g. Clément Laroche in vnukoma Eriku in Francoisse ter ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje! Naj počiva v miru!

V 82. letu starosti je umrl v Institut Gailly, Charleroi, g. Friderik Žgavec iz Lodelinsart. Rodil se je 24. avgusta v Vipavi, Slovenija. Bil je vsa leta zvest naročnik „Naše luči“ in večkrat je zadnja leta prihajal na slovenske prireditve v Gilly. Njegovi hčerki ge. Fridi in nje hčerki Mileni naše iskreno sožalje!

V Wanfercée—Baulet je v soboto, 25. aprila, g. Freddy Decoux popeljal pred oltar gdč. Anito Rago-litsch, po rodu Slovenko. Prav lepo smo se imeli na ohceti. Mladi družini želimo božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma, Impasse Hoche.

Srečanje vseh izseljencev v pariški katedrali. — V soboto, 13. junija, se bomo izseljenci vseh narodnosti zbrali ob šestih popoldne v katedrali Notre-Dame, ob novem pariškem nadškofu Mgr. Lustigerju.

Namen srečanja je, da se tudi na zunaj pokaže, da so izseljenci enakovredni člani francoske Cerkve in da sami pokažejo, da se zavedajo, da tudi oni gradijo bodočnost krajevne Cerkve.

Obenem bo skupna maša tudi priprava na letošnji mednarodni evharistični kongres v Lurdu. Potrudi-

Ansambl „Lojze Hledè“ iz Števerjana pri Gorici je obiskal pariške Slovence.

mo se, da bomo Slovenci častno zastopani!

Obisk Ansambla Lojzeta Hledeta. V soboto, 2. maja, nam je Ansambel Lojzeta Hledeta iz Števerjana pri Gorici pripravil v dvorani Slovenskega doma koncert slovenske pesmi, ki nas je vse navdušil in ogrel našo ljubezen do materine besede, ko smo ob zvokih domače pesmi znova odkrili enega največjih zakladov našega narodnega bogastva.

Družabni večer, ki se je zavlekel pozno v noč, nas je še bolj povezal med sabo, povezal pa tudi z našimi brati in sestrami, ki na meji branijo in razvijajo slovenski življenjski.

Našim gostom in vsem našim gospe in možem, ki so s svojim delom pomagali k uspehu tega prijetnega večera, prisrčna zahvala.

Kulturna prireditev z družabnim srečanjem: Društvo Slovencev v Parizu vabi na **poletno srečanje**, ki bo v soboto, 20. junija, v Slovenskem domu.

Ob štirih popoldne bo **maša** v cerkvi sv. Terezije, ob petih **kulturna prireditev** z recitacijami slovenskih pesnikov in pisateljev pod ge-

slo: „Jaz te imenujem mati“, nato pa družabno srečanje, ki ga bodo pozivljali „Pariški Slavčki“.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša za naše rojake bo v nedeljo, 14. junija, in v nedeljo, 12. julija, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi.

CHATEAUROUX (Indre)

K skupni maši se bomo zbrali na binkoštni ponedeljek, 8. junija, ob desetih v cerkvi Saint-Martail. Vsi prijazno vabljeni!

LYON

Srečanje rojakov bo v nedeljo, 28. junija. **Maša** bo ob štirih popoldne v cerkvi Notre-Dame de Fourvière. Dragi rojaki iz Lyona in okolice, pridite v čim večjem številu!

PAS-DE-CALAIS in NORD

Meseca majnika sta nas **obiskala kar dva škofa**, ki sta podelila zakrament sv. birme in utrdila v sveti veri male in velike. 23. maja v Tourcoing in 24. maja v Lievinu podelil zakrament sv. birme in **prvega sv. obhajila** ter obiskal svoje rojake dr. Tomislav Jablanović, pomožni sarsajevski škof in tajnik Jugoslovanske škofovske konference. Najlepša zahvala za vse, kar je našim rojakom dobrega naredil!

27. maja nas je v spremstvu di-

rektorja slovenske katoliške misije v Franciji g. Naceta Čretnika obiskal v Mericourt-Minnes novi mariborski škof dr. Franc Kramberger in podelil zakrament sv. birme. Po lepem obredu je bil sprejem v farni dvorani. Prezvzišenemu kot direktorju slovenskega dušnega pastirstva v Franciji za vse najlepša hvala!

Naslednji dan smo imeli dan **prvega sv. obhajila**. Čudovit dan je to bil za vse naše družine!

V mesecu juniju že mislimo na **počitnice**. Ne le šolska mladina, tudi odrasli potrebujemo počitka in oddiha. Od 16. do 23. julija bomo v resnici ali pa vsaj v duhu na svetovnem evharističnem kongresu v Lurdu.

15. avgusta bo **romanje na Loreto**. Romarska maša s petimi litanijami bo ob 10. uri dopoldne. Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Zaradi počitnic **odpade slovenska služba božja** v nedeljo, 2. in 9. avgusta.

Po **krstu** so postali božji otroci: David Mavricij Albert Leroy, Dejan Dimitrovič in Loik Proyart.

Zakrament sv. zakona so si dali v Mericourt: 9. maja Edvard Altea in Bourgois Marie Josée; 16. maja Anto Vidović in Ruža Barešič.

Vse naj spremlja božji blagoslov in njegova milost!

Pokojna Marilda Zupanc iz Winglesa

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Kakor vsako leto smo tudi letos poromali prvega maja k Brezjanski Mariji, katere podoba so letos prenesli v Merlebach. Želeli so tako merlebaški Slovenci. Mogoče zato, ker je Merlebach bolj središče kolonij kakor Habsterdick.

Posebno doživetje je bilo letos praznovanje osemdesetletnice rojstva našega izseljenskega duhovnika Mgr. Grimsa. 14 duhovnikov je sodelovalo z njim. Popoldne mu je prišel voščiti tudi škof iz Metza.

Želja in prošnja vseh vernikov je bila, da naj nam ga Bog ohrani zdravega do skrajnih mej človeškega življenja.

Dragocena so bila darila, med drugim celo nov lep barvni televizor. Ginjen se je slavljencev zahvaljeval za čestitke, priznanje in ljubezen.

Na Marini je pa slavila sedemdesetletnico Poljanškova gospa, njen sin Stanko pa petdesetletnico rojstva. Poljanškova mama je res zaslužna in skrbna mama. 13 otrok je rodila, od katerih jih živi še 9. Je tudi dolgo let že raznašalka „Naše luči“. Iskreno ji čestitamo, želeč, da bi bila še mnogo let zvesta družica možu in dobra mati otrokom. Tudi sinu Stanku želimo srečno nadaljnje življenje.

In še to: Naši duhovniki radi pridejo v naše domove, ne bi pa hoteli biti komu v nadlego in koga deranzirati. Kadar želite, da bi vas ali morda bolnega člana vaše družine obiskali, jim to sporočite!

VZHODNA LOTARINGIJA

„ŽIVLJENJE NAJ BODE TI
DELOVNI DAN...!“

(Simon Gregorčič)

Ob slavlju osemdesetletnika
msgr. Stanka Grimsa

Sončni žarki so se na praznik 1. maja skrivali nad sivimi oblaki in dežnimi kapljami. Mogočna kolesa rudnikov so tokrat obstala, sirene so utihnile. Rudarji so se vrnili k svojim družinam. Mesto Merlebach je videti umirjeno. Ali pa je bilo res vse tako tiho?

Veliko jih je bilo, mladih in starej-

ših, ki jim ta zunanja tišina in sivina dneva ni mogla preprečiti korakov do farne cerkve. Prišli so od bližje in daleč, iz severa in juga, iz vzhodne in zahodne Evrope. Napolnili so cerkev z namenom, da prisostvujejo in se aktivno vključijo v skrivnosti sv. Evharistije, ki jo bo ob otvoritvi Marijinega meseca maja daroval 80-letnik msgr. Stanko Grims s svojimi sobraty in slovenskimi rojaki.

Podoba brezjanske Matere božje, mogočno postavljena pred daritvenim oltarjem, okrašena s pomladnimi šopki, obdana s številnimi plameni sveč, je v polmračni cerkvi postala simbol sončnega žarka. V zvoniku je ura odbila deset. S pesmijo: „Že slavčki žvrgolijo, se maj vesel budi“ se je pričela slovesnost prvega maja. Vodil jo je slavljencev skupaj s številnimi izseljenskimi duhovniki Evrope in zastopniki francoskih škofij ter okoliških dekanij.

Gospod škof Paul-Joseph Schmitt je po ustih svojega posebnega odposlanca položil na srce besede spoštovanja in zahvale, občudovanja in priznanja „legendarnemu dobrotniku, prijatelju ubogih in bolnih, oznanjevalcu apostolskih del z vsakdanjimi besedami“, msgr. Stanku Grimsu.

Vidno ginjen je slavljencev pozval zbrano ljudstvo k priznanju in obžalovanju grehov, medtem ko se je slovenski pevski zbor „Slomšek“ pod vodstvom dirigenta Emila Šinkovca že pripravjal na izvedbo na novo skomponirane maše, ki so jo enodušno prepevali v slavo božjo in v zahvalo prijatelju-duhovniku.

Po slovenskih, francoskih in nemških berilih nas je g. Nace Čretnik v svoji homiliji pozval k življenju po velikonočnih skrivnostih smrti in vstajenja. Ob tem nam je dal zgled oznanjevanja v msgr. Grimsu, ki kljub letom še nadalje z vso vnemo oznanja križanega in od mrtvih vstalega Zveličarja tako na prižnici, v spovednici kakor tudi ob bolniški postelji.

O Mariji, priprošnjici in posrednici nam je v nemškem jeziku spregovoril g. Zdešar iz Münchna.

Da je slovensko božje ljudstvo potrjeno v veri in da živi iz Evharistije, so tokrat dokazale tudi vrste

pred obhajilno mizo, ki so segale do vhodnih vrat v cerkev.

Šele na koncu evharistične daritve se je msgr. Stanko Grims v slovenskem, francoskem in nemškem jeziku zahvalil zbranemu ljudstvu za udeležbo in za vse dobre, ki jih je bil deležen v teku 46-letnega delovanja med slovenskimi izseljenci v Merlebachu in okolici.

V župnijski dvorani poleg farne cerkve so slavljencev ob 80-letnici njegovega rojstva čestitali sobratje v duhovništvu, okoliški župani, predstavniki mest, sošolci iz gimnazijskih let, mlado dekle v narodni noši v imenu najmlajših ter bogoslovec J. K. v imenu vseh izseljenskih Slovencev Lotaringije. Iz njegovega pozdravnega govora navajamo važnejše misli:

„Spoštovani osemdesetletnik — msgr. Stanko Grims!“

Naprošen sem bil, naj Vam ob Vašem prazniku v imenu slovenskih rojakov bližnje in daljne okolice izrazim to, kar vsak zaveden in veren Slovenec ob tem velikem dogodku čuti v svojem srcu. Ob tem se zavedam, da Vašim dejanjem moje skromne besede ničesar ne dodajo.

Po Babilonu druge svetovne vojne Vas v naše kraje ni privedla kaka ideologija — sad človeških izmišljotin, temveč duh in moč vstalega Kristusa. Pomladno sporočilo, sporočilo vstajenja, ste hoteli zakoreniniti v srce vsakega človeka, ki je voljan odpreti svojo notranjost božji milosti.

Pognali ste svoje korenine med številnimi rudniki Lotaringije, v katerih še danes delajo mnogi slovenski rudarji, ki so prav po Vaši zaslugi dobili zaposlitev, vsakdanji kruh.

Da, zakoreninili ste se tu v Merlebachu, vendar segajo veje vašega duhovnega delovanja do najbolj skritega slovenskega kotička bližnje in daljne okolice.

Vsakokrat ko prestopite prag cerkve, bolnišnice, slovenske hiše, se uresničujejo Gregorčičeve besede, ko v svoji pesnitvi „Življenje ni praznik“ takole pravi: „Ni praznik, predragi mi, naše življenje, življenje naj bode ti delovni dan! Od zore do mraka rosán in potán, ti lajšaj in slajšaj človeško trpljenje!“

Slavljenec msgr. Stanko Grims in somaševalci pri slovesni evharistični daritvi v župnijski cerkvi v Merlebachu

Vsakokrat ko pridete k ljudem kot duhovnik, prijatelj, kot dober star znanec, jim zasije sončni žarek novega optimizma, tople in spodbudne besede, kakor jih ima le oče.

Ko se tako z Vami veselimo Vašega 80. rojstnega dneva, čutimo do Vas globoko spoštovanje in hvaležnost, za vse kar ste nam s tolikšno ljubeznijo storili in kar nam boste še storili.

Veseli smo Vaše bližine in ponosni smo na Vas kakor tudi na Cerkev, kateri po Vaši skrbi pripadamo.

Križ človeškega vsakdanjega življenja še nadalje osvetljuje zarjo velikonočnega jutra!

Ostanite še nadalje človek velikodušnosti, dobrote, odprtosti, razumevanja. Ostanite nam steber vere, ognjišče upanja, plamen ljubezni!

Iz vsega srca in s čutom neizmerne hvaležnosti Vam vsi slovenski rojaki ob Vašem 80. rojstnem dnevu iskreno čestitamo in Vam kličemo še na mnoga leta. Bog Vas živi!"

Pevski zbor s pomočjo ostalih slovenskih rojakov mu je ob tej priložnosti podaril barvni televizor. Ob zvokih vesele domače glasbe smo se skupaj s slavljenecem posedli za mize ter okušali dobrote slovenskih kuharic.

Ob 15. uri smo se ponovno pridružili bolj ali manj znanim obrazom, ki so v velikem številu prišli k šmarnični pobožnosti. Priložnostni majniški govor je imel č. g. Kavalir iz Pas-de-Calaisa.

Prijateljske in bratske vezi med slavljenecem in g. škofom iz Metz-a so bile tokrat javno izpričane. Tokrat se je g. škof osebno udeležil šmarnične pobožnosti s toplo pastirsko besedo zahvale in prošnje. Po blagoslovu z Najsvetejšim je sledil blagoslov vozil. Po šmarnicah pa so bili vsi udeleženci povabljeni na kavo.

V poznih popoldanskih urah smo si stisnili roke in msgr. Grims po napornem, vendar nadvse bogatem dnevu še enkrat zaželeli „Ad multos ad Deo benedictos, adque gratia suas, felices annos!“

J. K.

NICA

Vsi ste že slišali, da bo meseca julija mednarodni evharistični kongres v Lurdu, katerega se bo udeležil tudi papež. Na to slovesnost Lurd ne more sprejeti vse udeležence, ki bi radi prišli, zato bodo tiste dneve tam navzoči le zastopniki posameznih držav in škofij po svetu. To bodo študijski dnevi.

Ker se vsi ne bodo mogli udeležiti tega kongresa v Lurdu, zato se bodo po Franciji vršili evharistični kongresi v okviru vsake škofije posebej.

Da bi se laže vsi škofljani udeležili proslavljanja Jezusa v sv. Rešnjem Telesu, bo v škofiji Nica ta proslava na več krajih:

Antibes, Cannes, Menton, Notre-Dame d'Utelle, Roquefort-les-Pins in Nica.

Za prebivalce Nice in okolice bo ta evharistični shod v soboto, 20. junija popoldan, na Cimiez — Jardin des Arènes.

Slovesnost se bo začela ob 3. uri popoldne. Na to slovesnost smo povabljeni tudi mi Slovenci skupaj z drugimi narodnostmi in manjšinami, ki žive v tej škofiji.

Posebni „Journée des migrants“ ne bomo obhajali, pač pa smo povabljeni, da se tisto soboto popoldan zberemo vsi skupaj na tem kongresu k skupnem proslavljanju Jezusa v sv. Rešnjem Telesu.

Višek slovesnosti bo ob 6. uri zvečer. Pontifikalno mašo bo imel niški škof skupaj z izseljenskimi duhovniki in duhovniki tega območja. Tisto soboto popoldan odpadejo večerne maše po vseh cerkvah v Nici in okolici.

K tej slovesnosti pridite vsi Slovenci in upamo, da ne bo nobeden manjkal. Če kdo ne more priti bolj zgodaj, pa vsekakor bodimo tam ob 18. uri, da tudi mi javno pokažemo svojo navzočnost v škofiji in svojo ljubezen do Jezusa v sv. Rešnjem Telesu!

Na nedeljo pred kongresom v Nici, na praznik presv. Trojice — 14. junija, pa bomo imeli v naši kapeli slovesnost prvega sv. obhajila, ko bodo nekateri najmlajši člani naše skupnosti prvič prejeli Jezusa v svoje srce.

To ni le praznik prvoobhajancev, njihovih staršev, bratov in sester,

temveč tudi vse župnijske skupnosti. Praznovali ga bomo zjutraj ob 10. uri v cerkvi ob oltarju; praznično vzdušje pa se naj nadaljuje v družinskem krogu.

Skupaj s prvoobhajanci ste objavljani k obhajilni mizi predvsem starši in sorodniki in vsi Slovenci.

To bo tudi lepa priprava na praznovanje evharističnega kongresa v Nici, ki bo potem v soboto popoldan na Cimiez.

MARSEILLE

Malo nas je Slovencev v Marseille-u in okolici, ki se poznamo, toda radi se zberemo pri slovenski maši v Eoures-u.

Naša srečanja so približno enkrat na mesec. Vedno po maši ostane še kako urico skupaj v prijetnem kramljanju in prepevanju slovenskih pesmi. K dobremu razpoloženju pripomore tudi prigrizek in dobra kapljica, kar poskrbijo dobri rojaki.

Žal nam je vsakega Slovenca, ki se ne more udeležiti naših srečanj bodisi zaradi bolezni ali nesreče pri delu ali družinskih razlogov; morda kakšen tudi izostane, ker se ga je lotila bolezen, ki ji pravijo „lenobitis“, ali pa zaradi kake majhne zamer. Upamo, da nas bo po počitnicah veliko več pri teh srečanjih, ko bomo spočiti spet začeli svoje delo.

Za Veliko noč se nas je zbralo lepo število k slovenski maši, pri kateri so nekateri pristopili k sv. obhajilu. Velikonočni ponedeljek pa

smo skupaj preživel pri Primčevih, ki se jim zahvaljujemo za gostoljubnost.

Moramo se zahvaliti tudi družinam Juriševič in Kobale iz Vitrolles-a, ki so vse pripravili, da je naše srečanje lepo uspelo. Gospa Rozika nas je iznenadila z izredno dobro pripravljeno sarmu, ki je bila podlaga za druge dobrote, ki so sledile.

Zvečer smo se veseli razšli. Nobeđen ni bil neroden, čeprav smo na koncu ugotovili, da je ostalo več praznih steklenic kot prejšnja leta po takih srečanjih. Vsem se prav lepo zahvaljujemo za lepo preživeti dan!

Praden odidemo na dopust, se bomo še enkrat zbrali pri slovenski maši v Eoures-u, in sicer na nedeljo, 21. junija, popoldan ob 5. uri. Ker bodo nekateri šli na letni dopust že meseca julija in drugi avgusta, želimo vsem prijetne počitnice. Med počitnicami pa ne pozabimo na svoje verske dolžnosti.

italija

RIM — 23. maja smo slovenski katoličani prižgali svečo pred podobo brezjanske Matere božje, ki jo častimo v svojih družinah. Ona nas stalno spominja, da smo katoličani, da nas je rodila slovenska mati in da nam ona stoji ob strani in varuje v težavah.

V „Sloveniku“ smo v ta namen pred brezjansko Marijo, ki jo je kronal med zadnjim vseslovenskim romanjem papež Janez Pavel II., zapeli slovesne lavretanske litanije.

V okviru velikonočne obnove nas je letos prijetno presenetilo predavanje prof. Milana Holca o krajih, ki smo jih imeli pred očmi posebno v velikem tednu: Jeruzalem, Betlehem, Nazaret, Kalvarija in božji grob.

Gospodu profesorju iskrena hvala! Društvu „Slomšek“ pa naj bo to vzpodbuda za bodoče sodelovanje!

Veselje v družini gospe Črnič: Sin Marko je sprejel v cerkvi Karčelske Matere božje prvo sveto obhajilo. Okrog njega se je zbrala vsa družina in številni sorodniki ter znanci. Naj Marija spremlja skozi vse življenje veselje nepozabnega dne.

Na svoj god, praznik sv. Jožefa, je branil na Papeški gregorijanski univerzi svojo doktorsko tezo g. Jože Urbančič. Novemu doktorju čestitamo in mu želimo veliko blagoslova pri novem poslanstvu na škofiji.

6. aprila je slavil obletnico mašništva mons. dr. Janez Vodopivec. Ob štiridesetletnici duhovništva mu čestitamo in smo mu hvaležni za vse, kar je v teh letih storil za rimsko skupnost naših rojakov.

1. maja je bila obletnica smrti gdč. Marije Marinšek. Večina se je še spominja, saj je leta in leta širila katoliški tisk med rimskimi Slovenci, jim pomagala, se žrtvovala. Ni se ustrašila nobenih vrat. Bila je ustanovna članica društva „Slomšek“. Sedaj počiva v slovenski grobnici.

Marseille: Ogenj je pripravljen — kuharji in ostalo tudi, da bo kaj za lačne želodce.

Marseille: Skupina naših rojakov, ki najbolj redno prihajajo na naša srečanja.

nici na Prima Porta in čaka dneva vstajenja.

7. maja je slavila *petnajstletnico poroke* zvesta članica Adriana Baleani. Družinskemu veselju se pridružimo tudi mi in ji kličemo „Na mnoga leta“.

Za prvi maj je prispelo veliko število *romarjev iz Slovenije*. Sveti oče jih je pozdravil v *slovenskem jeziku*, kar je vse veselo presenetilo.

Z mesecem majem se *konča pouk slovenske šole*. Vestnim študentom čestitamo! Profesorju Marjanu Reberniku, ki je vztrajno počeval, pa se zahvaljujemo.

nemčija

OBERHAUSEN

SLOVENC IZ NORDRHEIN-WESTFALEN POROMALI V LURD

Čeprav je skupina najbolj zagnanih rojakov, ki je dala pobudo za Lurd, pozneje popustila, se nas je le nabralo „s kupčkom“ za dva cela avtobusa, t. j. 107 romarjev. Prvi A-bus je naložil družine z otroki. Vodila ga je mlada in nasmejana sestra uršulinka Mira Korošec iz Ljubljane, ki se je posebej z ljubeznijo ukvarjala z našo mladino. Drugi B-bus odraslih je prevzel pater Edmund Böhm, jezuit iz Ljubljane. Na-

ši romarji ga zaradi velikega znanja, pa še posebej zaradi izredne ljubeznivosti, prijaznosti in potrpljenja še dolgo ne bodo mogli pozabiti.

Zelo zgodaj na velikonočni ponedeljek smo se odpeljali proti Aachnu. Tako smo prispeli pozno popoldne v *Lisieux* in si še mogli ogledati znamenitosti Male svetnice ter šli kar zgodaj spat. Na velikonočni torek smo poznega večera privozili v Lurd. Mladinski avtobus se je nastanil v naselju Secourja, ostali v hotelu Lavallière v mestu.

Sledili so trije nepozabni dnevi, tako napolnjeni s čudovitimi programi, da smo komaj občutili, da kar naprej dežuje. Težko je reči, kateri dogodki so napravili na nas večji vtis: maša narodov v baziliki Pija X., zgodnja jutranja maša pri votlini, mokre procesije bolnikov popoldne ali premražene procesije lučk ob večerih. Za večino nas je bilo najlepše doživetje prvega sv. obhajila našega Silvestra in Štefana v Bernardkini kapelici v Secourju zunaj mesta.

Na povratku je bila noč vožnje od petka na soboto kar kratka. Imenitno nam je teknil zajtrk v *Slovenskem domu v Parizu* na belo soboto. Slovenska misijonarja sta nas popeljala po francoski prestolnici in res izčrpno razkazala glavne znamenitosti.

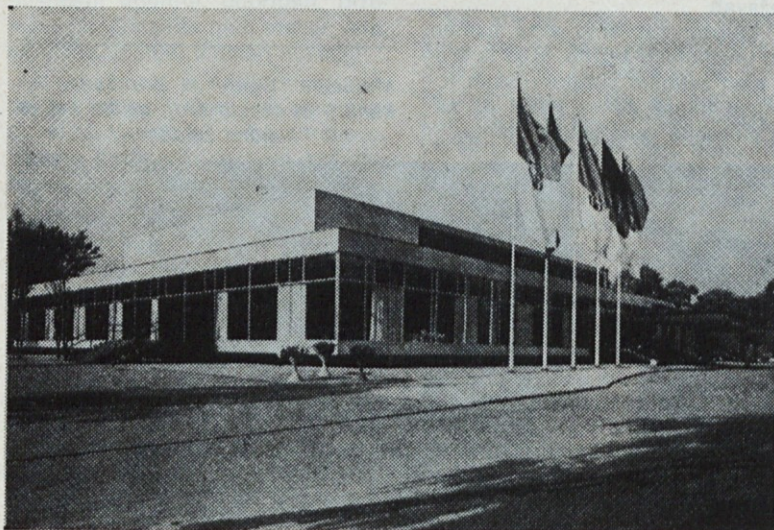
Od sobote na belo nedeljo smo prespali v mestu Arras. Po raznih nevšečnostih nedeljskega dopol-

Oberhausen: Zakonca Nada in Anton Lednik po krstu svojega 4. otroka hčerke Danijele

dneva smo se popoldne srečno zgrnili okrog oltarja v belgijski božjepotni kapeli Zdravja bolnikov v *Banneuxu*. Zatem je večina še morala povečerjati odlično pripravljeno kosilo. Še nekajurna vožnja do Porurja in večina se nas lahko pohvali: zgodaj smo šli spat in drug dan spočiti v razne službe in šole. To naj bi bila kratka kronika romanja.

In duhovna stran romanja? Naj spregovorijo udeleženci sami! Zdi se mi, da smo opravili več, kakor

Binkoštno srečanje 1981 V DÜSSELDORFU

V tej prekrasni dvorani »Stadthalle Neuß« pri Düsseldorfu se bomo srečali na **binkoštno nedeljo, 7. junija letos**, slovenski rojaki iz Nemčije, Belgije in Nizozemske. — Začeli bomo z **mašo ob 16. uri**, po njej bo kulturni program in nato družabni večer.

— Ne pozabite na ta dan!

Slovenski romarji iz Nordrhein-Westfalen pred baziliko rožnega venca v Lurdu

samo neko pobožnost. Štirje dnevi sedenja v avtobusih so bili za prenekatero prave duhovne vaje. Odrasli, mladina in otroci so nam po mikrofону toliko lepega povedali o Bogu in Mariji iz svojega življenja, da so bila prevzeta srca in solzne oči.

(Opomba uredništva: Poročila udeležencev romanja, katera so sami napisali in v njih preprosto izražajo svoje vtise iz Lurda, bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili prihodnjič.)

Zelo uspeli prvomajski izlet: Tudi letos smo se odločili, da prvega maja ne gremo več z ladjo po Renu, ampak si izberemo nekaj novega in originalnega; Majniško Kraljico in Jožefa-Delavca gremo proslavljati v eno najlepših župnij kölnske nadškofije, kjer pase nemške „kozle in ovčice“ naš rojak župnik dr. Aleksander Rajšp, to je v Mutscheid pri Münstereiflu.

Vreme se je izredno „potrudilo“, saj je lilo kot iz škafa. Naših petero avtobusov je bolj plavalo proti cilju, kakor nas spodobno vozilo. Bog pa vidi tudi skozi temne oblake in sive deževne zavese naravnost v človeška srca. Ganjen je bil nad tolikim idealizmom človeških otrok ter je obilno blagoslovil njihovo trdno voljo.

Kar se je potem godilo v krásni romansko-gotični župnijski cerkvi v Mutscheidu in zvečer pri naši ljudski zabavi, bo še dolgo ostalo v spominu udeležencev. Trije pevski zbori — mešani zbor domače župnije, mešani zbor „Slovenski cvet“ iz Moersa pod vodstvom gospe Danice Ban ter moški sekstet iz Berlina, ki ga vodi župnik Anton Štekl — so poleg velike kmečke godbe na pihala izmenjaje nastopali pri bogoslužju, ki ga je vodil pomožni škof iz Kölna dr. J. Plöger.

Ob koncu maše pa iz grl vseh

pevcev, tudi nemških in ljudstva v cerkvi, ob spremljavi trobil zadoni mogočna „Marija, skoz' življenje...“ Ta magična pesem je spravila iz sebe zadnje najbolj neprizadete hladne Nemce. Brez pretiravanja naj zapišemo presenetljiva mnenja in izjave, ki so padala iz nemške in slovenske strani:

„Prinesli ste nam toliko luči, veselja, slovanskega temperamenta... Zagorel je binkoštni ogenj, ko sta dva naroda skupaj slavila Boga. Tako polni smo vtisov, da jih ne moremo prebaviti.“ (Župnik Rajšp)

„Današnji dan je bil zares odločilnega pomena zame. Sedaj zopet vem, kaj je Cerkev.“ (Slovenski vernik).

„Za nekatere je bilo življenjskega

Prvoobhajanca Silvester Kopše in Štefan Kušar v Bernardkinem hlevčku-kapeli v Lurdu

pomena. Cerkev smo odkrili v novi luči. Postali smo odprti za vesoljnost Cerkve." (Verniki)

„Če bi nekaj takega zamudil, bi se še dolgo časa zelo kesal.“ (Nemški inteligent)

„Vsi nastopajoči, a še prav posebej moški sekstet iz Berlina je bil ‚superklasse‘; do potankosti prefirjen je v izvajanju dosegal poklicne pevce.“ (Rektor krajevne osnovne šole in dirigent moškega zbora)

Pod velikim rdečim naslovom: „Die Orgel schweigt, wenn Slowe-

nen singen“ je pel slavo našim ljudem navdušeni pisec dolgega poročila v prvi majski številki cerkvenega časopisa nadškofije Köln.

„Bilo je izredno lepo. Nekaj takega še nismo doživeli. Bili smo kot hipnotizirani.“

„Zame je bil višek vsega prizor, ko so ob koncu slovesnosti v cerkvi slovenski pevci spontano jemali svoje nageljčke iz srajc in jih pripenjali članom nemškega zbora.“

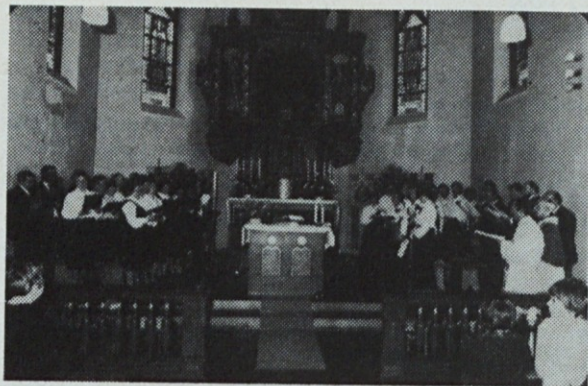
In še vtisi z večerne zabave v domačem gostišču, ki sprejme do petsto gostov. Za ples je igral ansambel Boža Majerja iz Homberga s pevkama Danico in Nado. Tudi tukaj je bilo navdušenje na višku. Nemški opazovalci so govorili: „Veselo, veselo, toda velik red! Nihče se ga ni napil, nihče nič zabavljal. Vse je bilo polno iskrene sreče. Tega še 100 let ne bom pozabil.“

Naš gostitelj 1. maja župnik dr. Aleksander Rajšp pred svojo zgodovinsko pomembno cerkvijo in župniščem v Bad-Münstereifel-Mutscheid

In na koncu še župnik Rajšp: „Še nikoli do sedaj nisem videl teh otrok tukaj tako veselih. Ploskali so, plesali, pa niti niso bili razposajeni. Otroci imajo poseben čut. Tok ljubezni jih je nosil. Današnji dan je bil za nas čisti dar božji. Lahko bi doživeli katastrofo neuspeha; kajti kislo vreme navadno napravi ljudi kisle. Še dolgo bi nas težilo, če bi se izjalovilo. Tako pa hvala Bógu in Vam dragi slovenski rojaki!“

Pevski zbor „Slovenski cvet“ iz Moersa med koncertom narodnih pesmi 1. maja po maši v Mutscheidu

Binkoštno srečanje '81

za južno in srednjo Nemčijo

bo v **AUGSBURGU — GÖGGINGEN**, Klausenberg 7 (blizu Stadiona) že na **binkoštno soboto, 6. junija 1981.**

- **Ob 16. uri binkoštna maša** v župnijski cerkvi. Pojejo pevci združenih zborov iz Münchna, Ingolstadta in Augsburga.
- Sledi lep **kulturni program** v dvorani poleg cerkve (Roncalli-Haus) in vesel **družabno-zabavni večer** z ansamblom Lojzeta Landekarja.
- Letošnji gostje bodo mladi Korošci s Folklorno skupino Kat. prosv. društva iz Sel na Koroškem.
- Lepo vabljeni! Prosimo, povabite tudi svoje prijatelje in znance! Bo lepo.

Augsburg - Göggingen
Klausenberg 7

RONCALLI-HAUS

Iz naše kronike: Na cvetno soboto sta se v Martins-Kirche v Krefeldu poročila Evgen in Cvetka Bonič, doma iz župnij Grad in Tišina v Prekmurju. Obenem s poroko smo novoporočencema *krstili* njenega drugega otroka *Natašo Bonič*.

Na cvetno nedeljo je bil v isti cerkvi v Krefeldu zopet *krst*. V slovensko krščansko občestvo smo sprejeli *Janeza Hozjana*. Starša Štefan in Marija Hozjan, iz Odrancev in Murske Sobotne doma, sta tako že svojega četrtega otroka zapisala med božje otroke.

Pri slovesnem bogoslužju Velike noči smo tudi v Oberhausnu imeli kar *dva krsta*. Antonu in Nadi Lednik, doma od Sv. Danijela v Celju, smo krstili četrtega otroka hčerko *Danijelo Lednik*. Iz daljnega Münchna sta prinesla krstit svojega drugega otroka *Petra* zakonca Anton in Marija Kozmus, doma iz Sevnice in Št. Ruperta na Dolenjskem. Včasih sta bila tukaj v službi, zato še vedno rada prideta med nas.

Vsem dragim staršem, enako našim najmlajšim slavljencem in slavljenkam iskreno čestitamo!

STUTTGART-okolica

Velikonočna počitniška kolonija: V tednu po Veliki noči smo tudi letos (po pot četrtič) organizirali počitnice za slovenske šolarje iz Stuttgarta in okolice.

Od 20. do 25. aprila se je 43 slovenskih otrok in mladincev udeležilo počitniške kolonije sredi tirolskih hribov. V prijetno urejenem počitniškem domu v Brandenbergu nad Kufsteinom se je naša mladina izredno dobro počutila. Čisti gorski zrak, lepo vreme (tu in tam malo hladno), dobra in obilna hrana, prijazno tirolsko okolje — vse to je pripomoglo, da je kolonija dobro uspela.

Udeleženci so vsak dan prisostvovali skupni službi božji, kar jih je med seboj povežalo tudi kot kristjane. Daljši izleti in sprehodi med gozdovi in že zelenimi travniki so jim utrdili zdravje. Petja, muziciranja in igranja seveda tudi ni manjkalo.

V nekaj dnevih so se počitničarji čutili kot ena družina, da jim je bilo ob slovesu kar težko podajati roke. Razšli so se v pričakovanju, da se za prihodnjo Veliko noč zopet snidejo na Tirolskem.

Romanje v Lurd lepo uspelo: Ko smo se že lani za 1. maj peljali na romanje v Lurd s tremi avtobusi (164 oseb), ni letos nihče pričakoval, da se bomo zopet podali na pot z dvema avtobusoma. Na razpis sta bila avtobusa kar hitro zasedena, skupaj 101 oseba. Rojaki iz Württemberške so zasedli 75 prostorov, iz Badane pod vodstvom gospoda Stanka Gajška pa 25. Iz Münchna je

prišel p. Janez Sodja, ki je prevzel duhovno vodstvo romanja.

Tako smo se v sredo, 29. aprila, ob 13.30 uri podali na 1300 km dolgo pota, Ob 21. uri smo bili že v *Arsu* nad Lyonom, kjer smo imeli rezervirano prenočišče. Kraj *Ars* je postal svetovno znan po svetniškem župniku Janezu Vianneyu iz srede preteklega stoletja. Prav zaradi njega smo se hoteli v *Arsu* ustaviti, da se mu priporočimo v svojih dušnih zadevah. Pri maši naslednjega dne je stal na oltarju kelih, s katerim je župnik Vianney maševal.

Iz *Arsa* smo nadaljevali pot po južni Franciji. Krasno urejena avtocesta s pičlim prometom ter lepo vreme sta omogočila, da so naši

naša luč

**prijeten
gost
v vsaki
slovenski
hiši**

Slovenci iz Baden-Württemberga v Lurdu 1. maja 1981. Na sliki boste našli 101 rojaka. Duhovno vodstvo romanja je prevzel p. Janez Sodja iz Münchna.

šoferji lahko hitro vozili in smo bili v Lurdu že ob 18. uri zvečer.

Med bivanjem v Lurdu smo imeli dvakrat skupno mašo z romarji iz Slovenije, enkrat v gornji baziliki in enkrat pred votlino.

Tako je bilo pred oltarjem 8 duhovnikov in pri maši je sodelovalo 250 slovenskih vernikov. V petek, 1.

maja, smo se udeležili popoldanske in večerne procesije, v soboto dopoldne pa opravili skupni križev pot na goro.

Seveda smo obiskali v mestu tudi vse kraje, ki spominjajo na sveto Bernardko: rojstno hišo; cerkev, kjer je bila krščena; celico v ječi, kjer je družina nekaj časa stanovala; Bernardkin muzej in muzej Naše ljube Gospe.

V soboto popoldne so nas avtobusi zapeljali v vasico Bartress (5 km od Lurda), kjer se je Bernardka večkrat mudila na Aravantovi kmetiji in kjer jo je tedanji župnik pripra-

vil na prvo sveto obhajilo. V farni cerkvi smo imeli šmarnično pobožnost in blagoslov spominčkov, ki smo jih kupili v Lurdu. Po pobožnosti pa se je pod lipo pred cerkvijo zaslišala pesem „Fantov na vasi“. Ob naših melodijah so se odpirala okna Bartreščanov in na pragih so

Slovenska mladina iz Stuttgarta in okolice med sprehodom po tirolski deželi letos v tednu po Veliki noči. Kolonije se je udeležilo 43 šolarjev.

Naše deklice — udeleženke slovenske velikonočne počitniške kolonije v Brandenbergu na Tirolskem. Za kosilo je bilo vse pripravljeno kot v hotelu.

se pojavili otroci in starčki. Bog vé, če so že kdaj slišali Gregorčičevo „Sinoči je pela“? To pot so jo, preden smo se poslovili iz njihove vasi in se poslovili od Lurške Gospe, je njena melodija objela vas in ljudi v njej.

Upamo, da nam Mati božja ni zamerala te male vaške „razposajenosti“, saj smo jo drugače lepo počastili z molitvijo in pesmijo med vožnjo in med bivanjem v Njenem kraju. Gotovo se je tudi veselila, da smo se polnoštevilni približali mizi Njenega Sina.

Čestitke h krstom: V Stuttgartu Vardjan Ivanu in Katici k sinku Romanu ter Kočnik Francu in Regini k hčerkici Manueli; v Korntalu Mihe-lak Dragu in Ruži k sinku Aleksan-dru; v Holzgerlingenu Cafuta Stan-ku in Katarini k hčerkici Suzani; v Mötzingenu Muhič Ancici k sinku Denisu.

Nova žrtev prometne nesreče: Novo žrtev je zahtevala prometna nesreča med našimi rojaki v torek, 28. aprila. Štiridesetletni oče treh otrok, Vesel Jože, rojen v Globeli, je bil na poti na delo iz Altensteiga, kjer je stanoval, v smeri Calw. Avtomobil je vozil nemški kolega in v njem je sedel še neki delavec iz Bosne. Pri prehitevanju je prišlo do čelnega trčenja z nasprotnim vozilom. Udarec je bil tako močan, da sta na mestu zgubila življenje Vesel

Z lanskega izleta: iz Münchna nas je šlo 60 na vrh Kranzberga pri Mittenwaldu — tu je le skupina iz-letnikov.

**Slovenski izse-
ljenski duhovniki
iz zapadne Evrope
v Ellwangu v
Nemčiji na pomla-
danski konferenci
marca meseca le-
tos. V ozadju je
spominska plošča
sv. Metoda, ki je
bil po vsej verjet-
nosti v Ellwange-
nu zaprt. To plo-
ščo je pred nekaj
leti postavilo me-
sto Ellwangen.**

Jože in delavec iz Bosne, voznik pa je bil težko ranjen.

Pokojni Vesel Jože je živel 16 let v Nemčiji, kjer sta tudi njegova brata Anton in Alojz. V Sodražici si je zgradil lepo hišo in je skupaj z ženo in tremi otroki čakal, da bi se za stalno vrnil in vselil v svoj dom. Nenadna smrt je vse načrte prekržala. Pokojnika so prepeljali v domovino, kjer leži na domačem pokopališču v Sodražici.

Ženi, otrokom, obema bratoma in vsem sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje. Pokojnemu Jožetu pa želimo, da bi kmalu okusil življenje v nebeškem domu!

MÜNCHEN

Seveda je vredno omeniti naše obhajanje *velike noči*. Na cvetno nedeljo smo šli vsi, kar nas je bilo pri maši — in ni nas bilo malo — v procesijo z oljkami in butaricami, ki smo jih pripeljali od doma, da smo počastili Gospoda pred njegovim trpljenjem. Za sámo veliko noč je šla večina naših ljudi domov. Kateri

smo ostali tu, smo se spomnili sve-tega tridnevja, če ne drugače, s tem, da smo prinesli na veliko so-boto v župnišče jedi k blagoslovu in da smo prišli na veliko nedeljo v „slovensko“ cerkev k maši: domača velikonočna pesem je spet poživila srca, ki so uglašena po slovensko.

Maj je pač maj, kako naj to dru-gače povemo? Po slovenski maši ob nedeljah vselej zapojemo litanije na čast božji Materi in med njimi le-pe kratke pesmi, ki so najbrž naj-globlje utelešnje slovenske narodne duše. Med tednom se zbiramo k šmarnicam v župnijski kapeli.

Pred kratkim smo gostovali v slo-venski župniji v Augsburgu s *kome-dijo* „Jeppe s hriba“. Morda bodo tamkajšnji Slovenci o tem kaj poro-čali. Vsekakor so bili s komedijo za-dovoljni, vsaj sklepali bi lahko to iz njihovega ploskanja.

Na lanskem šolskem izletu smo se s to ladjo vozili po Štarnberškem jezeru.

dragi bralci!

Eden najuglednejših evropskih časopisov Frankfurter Allgemeine Zeitung je poročal 30. aprila o Jugoslaviji:

Od krvavih dogodkov na Kosovu je jugoslovanska politika bogatejša za neko važno, povsod prisotno osebo. Ta je neprenehno v ustih funkcionarjev, o njej je tujih časnikarjem prizadeto dopovedoval Dolanc in njej je kosovski partijski vodja Bakalli pred istimi poslušalci posvetil 80-minutni samogovor. Nova oseba se pojavlja v različni postavi: zdaj v elegantni obleki zahodnega gizdalina, zdaj v črnem duhovniškem talarju, zdaj z belim fesom na glavi. Ta greši, kot so te dni ugotovili jugoslovanski državni tožilci v Nišu, z „besednimi zločini“, potem se spet plazil kot hudodelec po nočnih cestah. Zdaj živi na tujem, v Stuttgartu ali v Bruslju, zdaj si privzame „kominformistične“ poteze. Prav tako pogosto brska kot neznanec po vaseh in mestih samoupravne Jugoslavije. Po mnenju hrvaškega notranjega ministra ne živi najnazadnje v tujem tisku. Imenuje se „sovražnik“.

Psihoza o povsod prežečem „sovražniku“, katerega poteze le redkokdaj jasno narišejo, grozi, da bo notranje-politično ozračje v Jugoslaviji zastrepila in priklicala na dan nesoglasja.

Nemiri na Kosovu — tako je videti, pa naj bo tistim v Beogradu prav ali ne — so domača jugoslovanska zel... Po pripetljajih na Kosovu se stavlja Jugoslaviji vprašanje o slovesu in trdnosti države in režima...

Z lepimi pozdravi čez počitnice!

Uredniki

Pripravljamo se na *prvo obhajilo* desetih prvoobhajancev. Skušali jim bomo pripraviti čim lepši praznik.

Pred nami je tudi še ves predpoletni program: šola, šolski izlet, tečaj za narodne vezenine, pevske vaje, sodelovanje pevskega zbora pri binkoštnem srečanju v Augsburgu, splošni izlet v Češki les, pogovor s starši osemletkarjev, srečanje ministrantov, telovska procesija, pa že načrtovanje za jesen — morebitno romanje v Lurd, vinska trgatev, šola...

Tudi *verski tisk* ponujamo ljudem: poleg Naše luči Družino, Ognjišče, Mavrico, pa otroški molitvenik, ki je pravkar izšel v 2. izdaji, sveto pismo s slikami, prelepo knjigo „Modri starši — srečni otroci“, in še in še.

Najbrž so naša posebnost *kasete* s povesticami in pesmimi za lahko noč. Že sedem jih je na razpolago, pa še nove pripravljamo. Izposojamo jih tako kot knjige.

Krščena sta bila: Peter Oblak, sin Simona in Jane, roj. Rijavec; in Dijana Virant, hčerka Ferdinanda in Olge, roj. Grebenar. — Otrokoma želimo vse dobro v življenju, staršem pa čestitamo k novemu življenju!

ROSENHEIM

Tu je 25. februarja *umrla* 20-letna hči slovenskega očeta in bavarske matere Renata Prijon, študentka biokemije, globoko verna katoličanka, izredno dober in sončen značaj. Dalj časa je jemala neka zdravila, ki so ji oslabela kri. Trpela ni, le slabost je čutila. Zakramente je prejela v bolnici, človeško gledano res čisto po naključju: starši so ob obisku v bolnici srečali duhovnika, ki jih je bil poročil; po pogovoru z njimi je odšel duhovnik k bolnici in ji ponudil zakramente, ne da bi vedel, kako težko je z njo; ona je zakramente sprejela, nekaj minut zatem pa umrla. Prave gore cvetja na njenem grobu so pričale, kako radi so jo imeli mnogi v Rosenheimu.

FREILASSING

Tu je *umrl* g. Janez Marn, po veri jehovec.

Tudi letos je bila tu pred veliko nočjo *maša*, na izrecno željo nekaterih rojakov pa na veliko soboto še

Pok. Renata Prijon iz Rosenheima

blagoslov jedi. Tukajšnji Slovenci gredo radi k slovenski maši v Salzburg.

WALDKRAIBURG

Tu je med rojaki vrsta *bolnikov*: v bolnici sta — oba v isti sobi — gg. Johan Kokolj st. in Grilec. Iz bolnice sta odpuščena g. Javšovec in ga. Gertrude Arnuš (tudi njena hči, ga. Pavletič, se more še dalj časa zdraviti, pa tudi sin Slavko ima težave z zdravjem). G. Jože Šmerc je sicer doma, a je nepremičen.

Na cvetno nedeljo je bil *krščen* Valentin Wiggerhauser iz Lindaua, sin Kuna in Valburge, roj. Mak. Staršem čestitamo, fantku pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

G. Slavko Strman, vodja „Slov. folklorne plesne skupine“ in „Veselih vaških muzikantov“, član odbora Društva sv. Barbare in dolgoletni sodelavec „Zvona“ je nenadoma obolel, ko je s svojim ansambлом vodil družabni večer v nabitno polni dvorani v korist župne skupnosti v Margratenu.

Vsi vemo in čutimo, kaj g. Slavko pomeni za našo skupnost. Zato mu

še toliko bolj želimo hitro in popolno ozdravljenje.

Naša skupnost je v Brunssumu v zavetišču za ostarele osebe počastila go. A. Glinšek-Železnik, rojeno Jošt, za njeno 85-letnico rojstva. Pri zahvalni službi božji je prepeval „Zvon“.

Ob tej priložnosti smo se spomnili rajnega očeta Mihaela Železnika, ki je malo govoril, a bil vedno na delu za našo skupnost. Slavljenka pa je nudila gostoljubno streho vsem duhovnikom, ki so delovali na Holandskem. Njen sin g. Ignac Glinšek je ugleden delavec za slovensko stvar v Argentini.

Naj ta lepi primer rodi čimveč posnemovalcev!

Odšli so: G. Anton Lavrič, star okrog 80 let, se je tiho poslovil s tega sveta, kot je tudi tiho živel. Na njegovi zadnji zemeljski poti je bilo le malo ljudi. Nikogar ni bilo, ki bi obvestil rojake o njegovi smrti. Vendar bi pokojni g. Anton zaslužil več pozornosti. Dolga leta je bil zvest društvenik v Hoensbroeku. Prisoten je bil povsod, kjer so se naši ljudje zbiral.

A Življenje hitro teče in okoliščine se hitro spreminjajo. Nekateri od njegovih prijateljev, posebno Resnikovi, so pomrli, drugi imajo probleme z zdravjem, žena je že zdavnaj umrla, hčerki pa sta se odselili. Tako se je dobri Anton znašel čisto osamljen v svoji oslabeledosti.

Ker v zgodnjih urah ob nedeljah ni avtobusov, je g. Anton peš prihajal v Heerlerheide na velikonočno slovesnost vstajenja. Naj vstali Zveličar sprejme svojega zvestega služabnika in našega sodelavca!

V Heerlerheide je umrl g. A. Puš, Hrvat po rodu. Rad se je družil s Slovenci. Rad je pomagal. Bil je član Društva sv. Barbare. Zato se je pri njegovih pogrebnih obredih oglasil tudi naš „Zvon“. Naj počiva v miru!

V aprilu je umrl tudi g. F. Belinc, star skoro 100 let. Ko je ta čez 90 let stari rojak obiskoval domovino, je povsod vzbujal pozornost in občudovanje s svojo čilostjo. V mlajših letih je bil priden kulturni delavec. Naj počiva v miru!

Sodelavcem in rojakom na Nizo-

zemske želimo prijetne počitnice. Na svidenje v jeseni!

švica

Obhajanje velikonočnih praznikov: Ti prazniki so za človeka-kristjana drugačni dnevi kot drugi. Ob teh velikih dnevih se v njem nekaj prebudi in zgane, ga nekaj prevzame in zajame, v sebi začuti nekaj izzivalnega in skrivnostnega; skratka, te dneve kristjan doživlja na svojevrsten način.

Nehote mu uide misel na usodne in odločilne dogodke v 4. desetletju 1. stoletja, preleti skozi življenje Cerkve, ki je tudi — kot Kristus — deležna slave in ponižanja ter obkroži še sedanjost, dokler se ne ustavi v njem samem in ga nenadoma vpraša: „In ti?“

Da, ne samo nekdanji dogodki, ne samo sedanja prazniki, ampak tudi misel o tem vprašanju pripravi kristjano posebno doživeti velikonočnih praznikov. Ni dovolj samo uro naviti in začeti z delom: v teh velikih dnevih je potrebno nekaj več...

Ta „nekaj več“ kristjani izrazijo med prazniki tudi na zunaj (čeprav je gotovo notranjost pomembnejša). Tako smo na *cvetno nedeljo* na več krajih po običaju imeli blagoslov zelenja zunaj pred cerkvijo in potem med procesijo v cerkev slavili Kristusa — Odrešenika. Povečini smo imeli oljčne vejice, ki so jih slovenski romarji prinesli v marcu iz Svete dežele. V Baslu pa so otroci za to slavje prinesli prave pravcate butare.

Na *Veliki četrtek* nam je pri maši bila Gospodova zadnja večerja še posebno blizu.

Velika sobota je med drugim potekala v znamenju blagoslavljanja velikonočnih jedil. Ljudje so po raznih krajih (Amriswil, Zürich, Fribourg, Basel, Olten) v večjem ali manjšem številu prinesli jedila k blagoslovu, da bi tudi ob njih uživanju na svoj način doživljali praznike, „ko je bilo darovano naše velikonočno Jagnje Kristus“ (velikonočni hvalospev).

želja meseca,

ki ste nam jo sporočili

ŽELIM, DA BI DANAŠNJI OBLASTNIKI V DOMOVINI POVEDALI, KDAJ BODO RAZPISALI SVOBODNE VOLITVE.

UTEMELJITEV:

● Po mnenju vseh naprednih ljudi je edino volja nekega naroda tista, ki določa zase družbeno ureditev in svoje oblastnike.

● Tako so svobodne volitve neodsvolljiva pravica vsakega naroda.

● To potrjuje tudi Deklaracija Organizacije združenih narodov (1948), ki jo je podpisala tudi SR Jugoslavija.

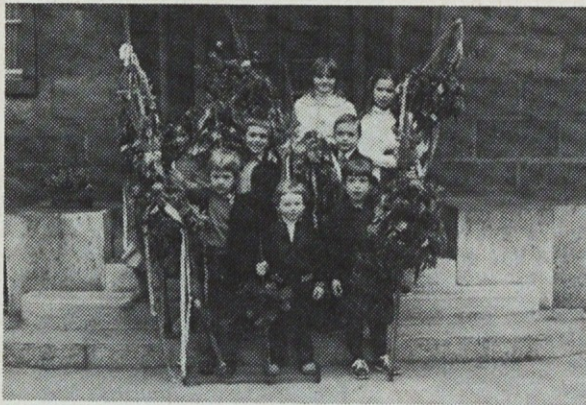
● V vseh 36 letih po koncu vojne še ni bilo v Jugoslaviji svobodnih volitev. Zakaj ravnajo oblastniki proti svojemu podpisu?

Slavje *velikonočne vigilije* je bilo v Bernu (letos prvič) in v Zürichu. S tem smo že začeli praznovanje *Velike noči*, ki se je na sam praznik Kristusovega vstajenja nadaljevalo z bogoslužjem v Amriswilu, Zürichu, Solothurnu, Oltenu in seveda doma v družinah.

Prazniki so bili lepi in so tudi že za nami. Zamrl pa naj ne bi njihov odmev, ampak se še dolgo razlegal v našo prihodnost!

Na 2. nedeljo maja obhajajo tudi v Švici *materinski dan*. Mi smo ga že obhajali v Oltenu 22. marca in v Zürichu 3. maja ob lepi udeležbi.

Program je bil na obeh krajih skoraj isti. Otroci so nastopali s pesmijo in deklamacijami. Kvartet iz Oltena je nam zapel dve narodni pesmi. Njihovo lepo petje je bilo

Otroci naših rojakov z butaricami na cvetno nedeljo v Baslu.

Blagoslov velikonočnih jedil na veliki soboto v Baslu

vsem tako všeč, da smo s ploskanjem izvalili še dodatno pesem.

Ne pozabite na naše vsakoletno romanje v *Einsiedeln*, ki bo 27. septembra! Vabljeni so naši rojaki iz sosednjih držav Švice.

Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar je obljubil, da letos pride v *Einsiedeln*, če ne pride izredna ovira. O tem romanju bolj podrobno sledi v naslednji številki „Naše luči“.

Krščeni so bili v letu 1981 sledeči: v Winterthuru Žalik Igor, sin Martina in Mirjane, roj. Veličković; v Schaffhausnu Pem Matija-Alek-

sander, sin Marijana in Roswite Lampert; v Zürichu Šuligoj Boris, sin Stanislava in Eve, roj. Lisjak.

Staršem čestitamo, novokrščeninam pa želimo obilo milosti in božjega varstva v življenju.

slovinci ob meji

KOROŠKA — Z dopolnjenimi 75 leti je celovski škof dr. Köstner po določbah drugega Vatikanskega cerkvenega zbora prosil v Rimu za razrešitev. 25. aprila je bila prošnja sprejeta. Do imenovanja novega škofa pa bo ostal apostolski administrator krške škofije. — Na belo nedeljo so se otroci iz Podjune zbrali na Rebrci zaradi priprave „Otroškega dne“, ki bo 28. maja tudi na Rebrci. Mladino je obiskal tu-

di celovski škof, katerega so otroci s svojim petjem navdušili. — Graški študentje imajo kar dva zbora: moškega in mešanega. V aprilu so gostovali v Žvabeku in Šentlipšu. — Mešani pevski zbor „Petelin-Gallus“ iz Celovca je na cvetno nedeljo pel v Selah. Zbor je vodil g. Janez Tratar. — Delavno prosvetno društvo „Danica“ iz Št. Primoža (Št. Vid v Podjuni) je na občnem zboru lahko pokazalo svojo kulturno zavzetost. V društvu delujejo mešani pevski zbor, Trio „Korotan“, oktet, igralska skupina in še mladinski zbor. Od zadnjega občnega zbora so imeli 150 prireditev (!). — V Kulturnem domu na Radišah so na belo nede-

ljo imeli edinstveno prireditev pod naslovom „Družinsko petje“: 24 družin iz Podjune, Roža in Zilje je zapele pesmi, ki jih doma v družinah pojejo.

GORIŠKA — Predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) so konec marca obiskali bratsko organizacijo Samostojne slov. skupnosti na Goriškem. Oglasili so se najprej v Brdih, na Plešivem, nato so bili v Števerjanu in Sovodnjah. — Stalno slovensko gledališče iz Trsta je tudi na Goriškem nastopilo z Mrakovim „Procesom“ o Kristusu. Predstave so bile v cerkvah v Doberdolu, pri Sv. Ivanu v Gorici, v Štandrežu, v Sovodnjah, v Števerjanu in pri Sv. Subidi v Krminu. — V goriškem Avditoriju je 2. aprila imel koncert moderne glasbe ansambel Slavka Osterca. — V okviru slovenskega teološkega tečaja sta predavala v Gorici dr. Jože Krašovec: „S svetim pismom v 21. stoletje“ in nadškof dr. Alojzij Šuštar o lanski rimski škofovski sinodi, katere predmet je bila družina. — Slovensko kulturno društvo „Hrast“ je pripravilo na velikonočni ponedeljek „Praznik pomladi“. V kulturnem delu so nastopili mladinski pevski zbor iz Trsta, mešani zbor Rupa-Peč in glasbena skupina „Nova misel“.

Binkošno srečanje v Vadsteni

7. junija, na binkošno nedeljo, bomo poromali v VADSTENO.

Vadstena je postal za Slovence kraj, kamor prihajamo na binkošno srečanje z vzhodne, zahodne in južne Švedske. Vsi imamo približno enako daleč. Lepo vabljeni tudi letos!

Ob 13. uri bo sv. maša, procesija in litanije, nato pa kulturni in družabni program.

— V Podgori se je Slovenska skupnost 2. maja spominjala prve žrtve fašizma na Goriškem Lobjeta Bratuža. Na grob so položili venec; nato je bila spominska svečanost s kulturnim programom.

TRŽAŠKA — Tržaški občinski svet je odobril predlog o zgraditvi hitre ceste iz pristanišča mimo Sv. Ane, Lakošč pri Domju na Padriče, kjer se bo pridružila obstoječi cesti za tovorni promet. Ta trasa bo spet povzročila razlaščenje slovenske kmečke posesti. Zato Slovenci niso zanjo. — Tržaška škofija, ki šteje okrog 300.000 vernikov, ima 158 škofijskih duhovnikov, od teh je 21 Slovencev, in 82 redovnikov, med njimi 7 Slovencev. — V Marijinem domu v Rojanu so dijaki srednje šole „Fran Erjavec“ priredili spominsko proslavo ob 150-letnici rojstva pisatelja Frana Levstika. — Vsedržavna zveza sindikatov je na Tržaškem 6. aprila proglasila splošno stavko v prid izgradnje ladjedelnice v Miljah pri Trstu. Slovenski šolski sindikat je to stavko bojkotiral, ker so bili

Slovenci pred nedavnim dvakrat igrani pri takih akcijah in slovenski govorniki niso smeli v javnosti govoriti. Zato jih je italijanska komunistična stranka napadla v posebnem letaku kot stavkokaze, ni pa ničesar storila, da bi tudi Slovenci prišli do besede.

slovenci po svetu

AVSTRALIJA — V slovenski cerkvi v Kewu (Melbourne) so morali obnoviti strop, ki je začel odpadati. Stroške za delo so plačali z velikonočno nabirko. — Slovence, ki živijo na otoku Tasmanija, je na belo nedeljo obiskal izseljenski duhovnik p. Bazilij Valentin. Odkar nima več pomočnika, je res težko obiskati vse rojake. — V vseh treh slovenskih verskih skupnostih — Sydney, Melbourne in Adelaide — so imeli v velikem tednu božji grob in vstajensko procesijo kakor nekdanj doma.

ARGENTINA — V Buenos Airesu je umrl 29. marca dr. Leopold Eiletz. Zapušča ženo in štiri sinove. — Slov. kat. akademsko starešinstvo v Buenos Airesu prireja razna predavanja. Filozofski odsek je pripravil 8 predavanj o Tomaževi etiki, prevedeni v jezik sodobne problematike. Predavanja ima prof. dr. Milan Komar. — Na cvetno nedeljo so pripravile organizacije Slovenske pristave slovo od dosedanjega župnika g. Lamovška in sprejem novega, g. Franceta Berganta.

ZDA — V Slov. domu na Holmes Ave. v Clevelandu je Dramatsko društvo „Lilija“ uprizorilo ljudsko igro „Revček Andrejček“. — Slov. metropolit dr. Alojzij Šuštar bo obiskal slovenske rojake v ZDA. Najprej se bo ustavil v Lemontu, nato v Marquette, kjer se bo udeležil „Baragovega dne“, potem v Clevelandu, nato na vzhodu, od koder bo 14. septembra poletel domov. — Pevski zbor „Jadran“ je 4. aprila priredil pomladanski koncert, katerega (dalje na str. 36)

razlomljeni kruh za novi svet

(nadaljevanje s strani 5)

Gre za novo pogodbo, ki jo Bog sklepa, ne le z Izraelom kot pod Sinajem, temveč z vsemi ljudmi, saj je Kristus prelił svojo kri za vse. On je kot Bog in človek v vsej zgodovini edini, ki je mogel plačati odkupnino za vse. Ustvarja se nov odrešenijski red: stara zaveza je z novo odpravljena. To je zadnja, dokončna pogodba Boga s človeštvom: kdor bo imel Boga za svojega edinega Gospoda, bo on posebno varoval in blagoslavljal.

Nova zaveza je neodpravljiva predvsem zato, ker se v njej odpuščajo grehi. Greh ločuje od Boga in je staro zavezo spravljal v nevarnost in uničeval. Sedaj je greh izravan v korenini in ves človek je postal pravičen. Kristusova kri bo prestala v odpuščanje grehov. Njegova kri je odkupnina, plačana za vse. Kri enega svetega je zadoščala za umitje grehov vseh nesvetih. V družbo svetih je lahko sprejet slehernik: dejansko pa vstopi vanjo le tisti, ki sam hoče.

PONAVLJANJE DARITVE

Evangelist Luka in apostol Pavel sta zapisala Jezusovo naročilo učencem, naj to, kar je on pravkar storil, nadaljujejo: „To delajte v moj spomin!“ To enkratno se ponavzročuje vselej, kadar se Jezusovi učenci zberejo k maši. To je iz Jezusovih besed povsem jasno: to je njegova volja in naročilo, ki ju je treba jemati tako zares, kot je treba zares jemati ostale božje zapovedi. Pri vsaki maši so učenci ne le skupaj s svojim Gospodom, so ne le deležni njegove moči in življenja, marveč obnavljajo tudi pogodbo z Bogom in Bog obnavlja pogodbo z njimi.

NAROČILO APOSTOLA PAVLA

V prvem pismu vernikom v grško mesto Korint piše apostol Pavel, da je „od Gospoda prejel“ to, da je Jezus tisto noč pred svojim trpljenjem spremenil kruh v svoje telo in vino v svojo kri ter naročil apostolom, naj to delajo v njegov spomin. Potem nadaljuje: „Kdor koli bo torej nevredno jedel ta kruh ali pil Gospodov kelih, bo grešil nad Gospodovim telesom in njegovo krvjo... Kdor nevredno je in pije, si sodbo

je in pije, ker ne razločuje Gospodovega telesa.“

Ti Pavlovi stavki povedó, da gre pri maši res za darovanje božjega Sina, saj ve apostol Pavel za to od samega Boga. Povedó pa tudi, če jih obrnemo v trdilno obliko („kdor vredno je in pije“), da sta „ta kruh in Gospodov kelih“ sposobna vnesti v človeka neslutene energije.

ZA KONEC

Znano je, kako težko je pripraviti Slovence k pogostemu obhajilu. Morda je to ostanek janzenizma (zmote, ki je imela obhajilo za plačilo za brezgrešno življenje, namesto za zdravilo), morda značilni slovenski ozir na druge („Kaj bodo pa rekli?“), morda slovenska napačna ponižnost („Mislili bodo, da sem boljši, kot sem.“), morda kaj drugega.

Eno ostaja trdno: Gospod se nam je dal v maši kot daritev, v obhajilu kot hrana, v tabernaklju kot prijatelj. Vsi svetniki so črpali svojo svetost iz te Gospodove prisotnosti. Tudi mi bomo rastle in Kristusov lik le v meri, v kateri bomo sprejeli to resnico v svojem ravnanju.

mali oglasi

cenik! — JODE KG, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

● VISOKOPRITLIČNO HIŠO, novo, takoj vseljivo, dober dostop, ugodno prodam. Blizu je trgovina, avtobus, vlak, šola in vrtec. — Za točnejša pojasnila se obrnite na: Srečko Pestotnik, Preserje, Vaška pot 5 a, YU-61230 Radomlje pri Domžalah, Jugoslavija.

● Naprodaj je malo POSESTVO, Locke 30, Velike Grahovče, Vrh nad Laškim. Leži na ugodnem kraju, rodovitno, nove strehe; precej gozdā. — Pojasnila daje: Jože Knez, Irisstraat 8, Opglabbeek 3660, Belgija.

● Zdomci! Ugodno prodam KOMFORTNO HIŠO, sezidano 1975 v Dobrovcih (6 km iz Maribora). Voda, elektrika in centralna kurjava v hiši. Zraven lep park, sadovnjak, vrt: skupno 1510 m²; asfaltirana cesta. Cena 120.000.—, DM. Pojasnila daje: Albert Krajnc, Regerstr. 3, D-8200. Rosenheim, BRD.

● Ugodno prodam starejšo HIŠO v Mariboru na mirnem mestu, z lepim vrtom (brajde in sadno drevje); skupno 678 m². — Točnejše podatke dobite po telefonu v Zahodni Nemčiji, št. 0 89/71 71 46, po 18. uri.

● Starejšo ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Ribnici na Dolenjskem ugodno prodam. — Za pojasnila se obrnite na: Anica Novak, Lederstr. 122, D-7410 Reutlingen, BRD.

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; kot tudi pouk nemškega in slovenskega jezika: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, Pfeilschifterstraße 21, 8000 München 50; telefon (089) 14 13 702.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORNŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● STEREO-AVTORADIO s kaseto samo DM 80.—; otroške JEANS-HLAČE že od DM 5.— naprej! Za ostale predmete zahtevajte naš prospekt oziroma

(nadaljevanje s strani 35)

čisti dobiček je bil dan za Dom ostarelih v Clevelandu. — Nad 700 oseb se je udeležilo kosila, ki ga je priredilo vodstvo Slovenske šole pri Sv. Vidu v Clevelandu. Čisti dobiček je šel v šolski sklad.

KANADA — G. inž. Vilko Čekuta iz župnije Marija Pomagaj je v zimski sezoni pripravil kar tri igre naenkrat. Prva skupina je z igrō „Izgubljeni grehi“ nastopila v Torontu in Sudbury. Dekleta iz Marijine

družbe so se naučile Mlakarjevo igrō „Povest o izgubljeni Marti“, ki so jo igrale v dvorani Slovenskega doma na Pape Ave., v dvorani Brezmadežne v New Torontu, v Hamiltonu in v farni dvorani Marije Pomagaj. V aprilu in maju pa je tretja skupina igrala „Praznik cvetočih češenj“. — V župniji Marije Brezmadežne je 19. februarja poteklo 20 let, odkar je bila blagoslovljena dvorana. — Od 27. avgusta pa do 2. septembra se bo mudil v Kanadi ljubljanski nadškof dr. Šuštar.

preberite !

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo »Naše luči« do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih pošt-nih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Julija in avgusta „Naša luč“ ne izide

Fant ogleduje materin kožuh:
»Uboga žival! Koliko je trpela za
tvoj plašč!«

Mati: »Ne govori no tako čez svo-
jega očeta!«

o

»Zakaj ponekod v Afriki zdravniki
operirajo bosí?«

»Ker uporabljajo svoje nogavice
za narkozo.«

o

»Vidiš, to je policijski pes!«

»Pa se mu nič ne pozna.«

»Ker je od tajne policije.«

o

Otroci so se pogovarjali, da so
nekateri otroci »pravi otroci«, drugi
pa posinovljenci.

Pa je rekel Pepe: »Jaz sem goto-
vo pravi otrok.«

»Zakaj?«

»Ko bi bil posinovljenec, bi me
moji pisarji starši že zdavnaj poslali
nazaj mojim pravim staršem.«

o

Kakšna je razlika med Nemcem
in Avstrijcem?

Nemec pravi: »Položaj je sicer re-
sen, a še ne brezupen.« Avstrijec
pa: »Položaj je sicer brezupen, a še
ne resen.«

o

»No, Tinček,« reče gost domače-
mu sinu, »ali me boš pospremil do
avtobusa?«

»Nerad. Mama je rekla, da bo ta-
koj, ko odidete, večerja.«

o

Na avtobusu.

Star možak, ki stoji, reče fantu,
ki sedi: »Odstopi mi svoj sedež; ta-
ko me noge bolijo!« »Ali ste vi, ko
ste bili mladi, odstopili kdaj starej-
šim ljudem sedež?«

»Vedno.«

»Vidite, zato vas pa noge bolijo.«

o

Psihiater pacientu: »Vidite, zdaj
ste ozdravljeni svoje namišljene ve-
ličine.«

»Res je in hvala vam! Za koliko
milijonov naj vam napišem ček?«

o

Žena se je prišla pritožiti v ženit-
ovnanjsko posvetovalnico: »Rekli ste
mi, da je on bogat.«

»Ne, rekel sem samo, da ima več
denarja kot pameti.«

o

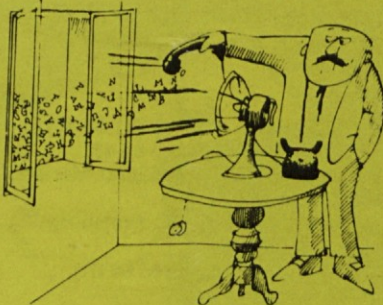
če se držite preresno, ste smešni

V gledališču je zelo slaba pred-
stava. Mož šepne ženi: »Po drugem
dejanju greva domov.«

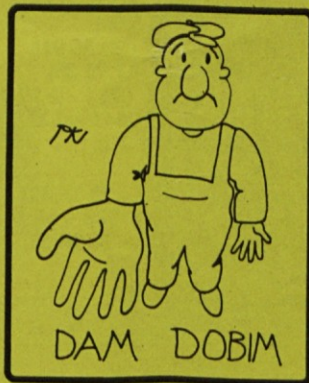
»Zakaj pa ne po prvem?«

»Bo prevelika gneča pri gardero-
bi.«

o

smeh iz YU

ČE VAS SKRBI, DO KOD BO-
STE MORALI ZATEGNITI
PAS, SI ŠE PRAVOČASNO
KUPITE NARAMNICE! VSE
KAŽE, DA BO TUDI NARAM-
NIC KMALU ZMANJKALO.

Dva nova bogataša se pogovarja-
ta.

»Ali greste nocoj v gledališče?«

»Ja.«

»In kaj boste gledali?«

»Še ne vem. Z ženo greva k pred-
stavi ‚Kar hočete‘ in bova naročila,
naj nama igrajo Hamleta.«

o

»Kakšno je tvoje delo v tovarni?«

»Na traku.«

»Revež, jaz vsaj nisem privezan.«

o

»Ali greste na Figarovo svatbo?«

»Ne, bom kar rože poslal.«

o

Nekdo je v elektronski računalnik
vtipkal vprašanje: »Kaj je boljše: bi-
ti milijonar ali zboleti za jetiko?«

Kompjuter je odgovoril: »Boljše je
zboleti za jetiko, kajti vsi milijonarji
morajo umreti, za jetiko pa ne umre
niti 10 % ljudi.«

o

»Največja nevarnost v Zadnji Indi-
ji so kače: pridejo celó v stanova-
nja.«

»Jaz bi v takem primeru od stra-
hu umrla.«

»Le prvič, gospa, le prvič. Kasne-
je se človek tega navadi.«

o

Neki judovski vojak je zajel celo
egipčansko četo. Pripeljal jo je v ta-
borišče, kjer je našel poveljnik egip-
čanske čete svojega bataljonskega
poveljnika. Ko ga je ta grdo pogle-
dal, je četni poveljnik povedal: »Kaj
sem hotel narediti: Jud nas je obko-
lil.«

o

Srečata se dva Juda v New Yor-
ku: eden je zelo lepo napravljen,
drugi slabo. Pa dà prvi drugemu
nasvet: »Slišal sem, da dà tukajšnji
kardinal vsakemu Judu, ki se dà
krstiti, tisoč dolarjev.«

Čez en teden se Juda spet sreča-
ta: sedaj je tudi drugi Jud zelo lepo
napravljen.

»No, kaj si storil?« ga vpraša
prvi.

»Vzel sem ženo, oba otroka in si
še štiri otroke sposodil in za krst
osmih ljudi sem dobil osem tisoč
dolarjev.«

»Ta nasvet sem ti dal jaz. Kje je
moja nagrada?«

»Vidiš, to je tisto, česar mi katoli-
čani pri vas Judih ne prenesemo.«

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22 9 59).

P. Stanko Rijavec CMF, 1080 Wien, Bennog. 21. (Tel. 0222 - 43 98 554).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1/253-64-43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93/56 66 01).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus. (Tel. 030

- 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstraße 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208-64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden.

(Tel. 011/76 22 01) Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 41138 Göteborg. (Tel. 031 - 49 53 68).

Jože Bratkovič, Gamla Nissastigen 65, 31300 Oskarström.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01/301 31 32; zasebno: 01/301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn.

(Tel. 065 - 22 71 33).